

LEGE

privind aprobarea Strategiei naționale pentru tineret pe anii 2009-2013

nr. 25-XVI din 03.02.2009

Monitorul Oficial nr.68/192 din 07.04.2009

* * *

Notă: În cuprinsul legii, sintagmele „Ministerul Educației și Tineretului”, „Ministerul Economiei și Comerțului”, „Ministerul Culturii și Turismului” și „Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului” se substituie, respectiv, prin sintagmele „Ministerul Tineretului și Sportului”, „Ministerul Economiei”, „Ministerul Culturii” și „Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei” conform [Legii nr.109 din 04.06.2010](#), în vigoare 30.07.2010

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Art.1. – Se aprobă:

- a) Strategia națională pentru tineret pe anii 2009-2013, prevăzută în anexa nr.1, care este parte integrantă a prezentei legi;
- b) Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale pentru tineret pe anii 2009-2013, prevăzut în anexa nr.2, care este parte integrantă a prezentei legi.

Art.2. – Guvernul:

- va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Strategiei menționate;
- va prezenta, anual, Parlamentului rapoarte privind modul de implementare a Strategiei.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 3 februarie 2009.

Nr.25-XVI.

Anexa nr.1

**STRATEGIA NAȚIONALĂ
pentru tineret pe anii 2009-2013**

INTRODUCERE

Strategia națională pentru tineret pe anii 2009-2013 (denumită în continuare *Strategie*) constituie documentul principal de politici de tineret, care determină obiectivele generale și cele specifice de dezvoltare a domeniului tineretului în Republica Moldova pînă în anul 2013 și stabilește acțiunile principale pentru atingerea obiectivelor menționate.

Elaborarea Strategiei derivă din necesitatea de a continua reformele inițiate în Strategia pentru tineret adoptată pentru perioada 2004-2008 și acțiunile lansate în contextul decretării de către Președintele Republicii Moldova Vladimir Voronin a anului 2008 drept Anul Tineretului și are menirea de a extinde impactul pozitiv produs de acestea și de a promova politici noi și coerente care ar contribui la realizarea aspirațiilor tinerilor. Impactul acțiunilor desfășurate în contextul Anului Tineretului oferă un tablou reprezentativ al eforturilor comune depuse de autoritățile administrației publice centrale și locale,

precum și de organizațiile și grupurile de inițiativă de tineret, în vederea creării oportunităților de dezvoltare a tinerilor și de sporire a nivelului de participare a tinerilor la dezvoltarea societății.

Scopul Strategiei este de a le asigura tinerilor oportunități egale și condiții adecvate, ceea ce le va permite să-și dezvolte cunoștințele și competențele în vederea participării active la toate aspectele vieții prin integrare și implicare deplină, prin acces la informare și servicii de calitate în educație, sănătate și petrecerea timpului liber.

Implementarea Strategiei va permite realizarea viziunii strategice de a avea o generație de tineri activi, bine educați, cu abilități de integrare social-economică, angajați în câmpul muncii, beneficiari ai unui trai decent care le-ar permite crearea de familii sănătoase și realizarea nevoilor economice, politice, sociale și culturale.

Obiectivele generale ale Strategiei rezultă din prioritățile enunțate în Agenda 2020, aprobată în cadrul Conferinței a VIII-a a miniștrilor responsabili de tineret, organizată de Consiliul Europei la 10-11 octombrie 2008 la Kiev, Ucraina, și vizează:

- 1) asigurarea accesului tinerilor la educație și informare;
- 2) dezvoltarea serviciilor de sănătate și protecție socială;
- 3) asigurarea oportunităților economice pentru tineri;
- 4) participarea tinerilor la viața publică și promovarea cetățeniei active;
- 5) consolidarea capacităților instituționale în domeniul tineretului.

Cadrul temporal pentru realizarea obiectivelor a fost definit pe termen mediu. Această abordare permite ca obiectivele generale și cele specifice să fie stabilite în calitate de direcții de dezvoltare pe un termen de 5 ani. Acțiunile cuprinse în Strategie sînt reflectate în cadrul de cheltuieli pe termen mediu (CCTM) și vor fi proiectate în bugetul public național, servind drept temei de alocare a mijloacelor financiare pentru dezvoltarea domeniului tineretului.

Beneficiarii. În temeiul [Legii nr.279-XIV din 11 februarie 1999](#) cu privire la tineret, Strategia se adresează tuturor tinerilor care sînt cetățeni ai Republicii Moldova, cu vârste cuprinse între 16 și 30 de ani, de asemenea tinerelor familii în care nici unul dintre soți nu a atins vârsta de 30 de ani și familiilor cu un singur părinte cu vârsta de pînă la 30 de ani, avînd unul sau mai mulți copii. Strategia se adresează instituțiilor responsabile de implementarea politicii de tineret, specialiștilor și lucrătorilor în domeniul tineretului, profesorilor, educatorilor, psihologilor, animatorilor, asociațiilor și organizațiilor de tineret.

Principiile fundamentale care au stat la baza elaborării documentului de planificare a politicii de tineret sînt următoarele:

1) *garantarea nediscriminării și asigurarea șanselor egale* – fiecare tînar are drepturi egale, indiferent de rasă, sex, vîrstă, confesiune, originea etnică și socială, orientarea politică sau orice altă caracteristică, și dispune de șanse egale în dezvoltarea integrală a potențialului său ca individ și ca cetățean;

2) *respectarea și asigurarea tinerilor în calitate de cetățeni* – tinerii sînt cetățeni cu drepturi depline, avînd aceleași atribuții și obligații ca orice alt grup social, inclusiv libertatea de exprimare, de opinie și de întrunire;

3) *încurajarea participării tinerilor* – tinerii trebuie susținuți în exercitarea drepturilor lor în vederea participării plene la viața societății și la soluționarea problemelor sociale;

4) *promovarea cooperării internaționale* – dezvoltarea tinerilor prin stabilirea relațiilor de parteneriat internațional în scopul diseminării practicilor și experiențelor de succes și consolidarea dialogului intercultural.

Strategia reprezintă o planificare de dezvoltare dinamică a domeniului tineretului, fiind constituită din două componente:

1) Strategia propriu-zisă, care stabilește mecanismele și traiectoria determinativă de implementare în termen a obiectivelor propuse;

2) Planul de acțiuni, care reprezintă ansamblul de activități planificate pentru un termen de 5 ani, fiind reevaluat la finele fiecărui an pentru a fi actualizat în scopul implementării eficiente a Strategiei.

Rezultatele procesului de monitorizare a implementării Strategiei vor fi estimate într-un raport anual de evaluare, care va arăta nivelul de realizare a obiectivelor conform indicatorilor stabiliți.

Strategia a fost elaborată cu participarea tinerilor în calitate de actori principali pentru a identifica și stabili prioritățile și domeniile de intervenție. Consultările constante cu reprezentanții tineretului au consolidat colaborarea cu aceștia și au asigurat consensul privind obiectivele de bază ale Strategiei.

Actorii implicați în implementarea Strategiei. Responsabili de implementarea Strategiei sînt Ministerul Tineretului și Sportului în colaborare cu Ministerul Economiei, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Ministerul Culturii, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Academia de Științe a Moldovei, autoritățile administrației publice locale, instituțiile de învățămînt, reprezentanții societății civile din Republica Moldova și cu alte părți interesate.

[Alineatul în redacția [Legii nr.109 din 04.06.2010](#), în vigoare 30.07.2010]

I. DESCRIEREA SITUAȚIEI TINERILOR

1. Date demografice

Conform legislației naționale, tinerii reprezintă persoanele cu vârste cuprinse între 16 și 30 de ani, în timp ce datele statistice oficiale din Republica Moldova operează cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani. Ponderea tinerilor în Republica Moldova este de 27,3% din totalul populației. Din această categorie de vîrstă fac parte: elevii claselor superioare, studenții, tinerii încadrați în cîmpul muncii, tinerii calificați și necalificați aflați în căutarea unui loc de muncă, familiile tinere etc.

Tabelul nr.1

Principalii indicatori demografici*

Populația totală a Republicii Moldova, mii	3572,7
Populația tînără (15-29 ani), mii	977,1
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației, %</i>	<i>27,3</i>
Populația tînără (15-29 ani) din mediul urban, mii	441,8
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației urbane, %</i>	<i>29,9</i>
Populația tînără (15-29 ani) din mediul rural, mii	535,3
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației rurale, %</i>	<i>25,5</i>
Populația tînără (15-29 ani) de sex feminin, mii	480,9
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației feminine, %</i>	<i>25,9</i>
Populația tînără (15-29 ani) de sex masculin, mii	496,2
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației masculine, %</i>	<i>28,9</i>
Populația tînără șomeră (15-29 ani), mii	25,9
<i>Ponderea tinerilor în totalul de șomeri, %</i>	<i>10,5</i>
Populația tînără (15-29 ani) plecată peste hotare, mii	139,1
<i>Ponderea tinerilor în totalul populației plecate peste hotare, %</i>	<i>14,2</i>

* Date ale Biroului Național de Statistică conform estimărilor de la 1 ianuarie 2008.

În anul 2007, numărul total al populației tinere a constituit 977,1 mii de persoane, ceea ce reprezintă o creștere de 51,6 mii față de anul 2006. Cu toate că numărul total al populației este în descreștere, segmentul de populație tînără denotă o creștere ușoară.

Orașele reprezintă mediul cel mai atractiv pentru tinerii din Republica Moldova. Ponderea tineretului în mediul urban este de 45,1% față de 55,9% în mediul rural. Satele rămîn a fi puțin atractive pentru tineri, deși 58,7% din populația țării locuiește în mediul rural.

Structura pe sexe a tinerilor diferă de structura pe sexe a populației în general – 49% de femei tinere și 51% de bărbați tineri, situația generală pe țară fiind inversă. În funcție de vîrstă, cele mai reprezentative grupuri de tineri sînt categoriile de vîrstă 15-19 ani și 20-24 de ani, constituind 33,5% și, respectiv, 36,1%. Circa 43% din tinerii acestor categorii de vîrstă sînt încadrați în procesul de educație și pregătire profesională. Investirea în capitalul uman constituie o șansă a tinerilor de afirmare în societate ca personalități distincte, care își construiesc propriile valori și vederi. Tinerii cu vîrsta de 25-29 de ani reprezintă 30,4% din totalul populației tinere și sînt o forță de muncă activă, persoane care au deja o pregătire profesională, iar în mare parte – și o familie proprie. Astfel, interesele și problemele acestei categorii de tineri se referă la bunăstarea familiei și angajarea în cîmpul muncii.

Potrivit datelor statistice oficiale din anul 2007, ponderea șomerilor tineri este de 38% în totalul șomerilor înregistrați, comparativ cu 42% în anul 2006. Dintre aceștia, 31% sînt tineri cu studii medii și medii de specialitate. Datele neoficiale însă denotă faptul că rata șomajului în mediul tineretului este mult mai mare. Șomajul în rîndul tinerilor este un fenomen caracteristic tuturor țărilor cu economie de piață, iar soluționarea problemei depinde, în mare măsură, de calitatea politicilor de ocupare a forței de muncă.

Destul de relevante sînt și datele privind numărul persoanelor tinere, cu vîrste cuprinse între 15 și 29 de ani, declarate plecate peste hotare care, la 1 ianuarie 2007, a fost de 139,1 mii sau 41,5% din totalul persoanelor declarate plecate peste hotare, inclusiv 103,4 mii din mediul rural și numai 35,7 mii din mediul urban. Diferența mare dintre numărul persoanelor tinere declarate plecate peste hotare din mediul rural și cel urban poate fi explicată prin faptul că tinerii din mediul urban sînt antrenați preponderent în activități de formare profesională și investire în propria instruire, în timp ce tinerii din mediul rural, ca urmare a lipsei unor oportunități reale de angajare, sînt nevoiți fie să plece la orașe în scopul formării profesionale, fie să părăsească țara în căutarea unui loc de muncă mai bine remunerat.

2. Accesul tinerilor la educație și informare

Accesul la educația formală

Educația reprezintă o prioritate de bază în dezvoltarea de perspectivă a țării, avînd un impact direct asupra implementării politicii de tineret. În ultimii ani au fost întreprinse acțiuni consecvente în vederea asigurării accesului tinerilor la educație. În acest context, ponderea alocațiilor pentru învățămînt în PIB a sporit de la 4,8% în anul 2000 la 8,2% în anul 2008, resursele financiare destinate educației crescînd astfel de la 740 milioane lei în anul 2000 la 5 miliarde lei în anul 2008.

Investițiile în infrastructura educațională s-au majorat de la 2,5 milioane lei în anul 2000 la 263,9 milioane lei în anul 2008. Numai în perioada 2007-2008 au fost asigurate cu echipament de laborator și materiale didactice 1190 de instituții de învățămînt din mediul rural: licee, școli medii, gimnazii. În aceeași perioadă au fost dotate cu echipament, conform domeniilor ocupaționale, 30 de unități de învățămînt secundar profesional, în sumă de 5,5 milioane lei. Pentru a spori calitatea procesului educațional a fost creat Centrul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație și implementat Programul prezidențial "SALT", în cadrul căruia instituțiile de învățămînt preuniversitar au fost dotate cu 6600 de calculatoare, demarînd astfel aplicarea softurilor educaționale în licee la 4 discipline școlare: matematică, fizică, chimie și biologie.

Analiza situației privind accesul tinerilor la învățămîntul superior și cel profesional denotă o majorare continuă a numărului de locuri finanțate de la bugetul de stat. În contextul Anului Tineretului, Planul de înmatriculare la locurile cu finanțare bugetară pentru anul de studii 2008-2009 a fost majorat cu 30% față de anul precedent. La sesiunea de admitere 2008, numărul de locuri cu finanțare bugetară în învățămîntul superior și vocațional/tehnic a fost de 10758, reprezentînd o creștere de circa 2,1 ori comparativ cu anul 2001, cînd numărul locurilor bugetare era de 5085. De asemenea, se înregistrează o majorare continuă a cuantumului burselor pentru elevii și studenții din învățămîntul profesional de toate nivelele. Astfel, în perioada 2001-2009, bursele s-au majorat de circa 7 ori.

Calitatea înaltă a educației și educația accesibilă tuturor reprezintă elementele indispensabile ale unei societăți moderne, inclusiv în contextul obiectivelor Procesului Bologna care se realizează în Republica Moldova începînd din anul 2005.

În scopul susținerii sociale și asigurării drepturilor copiilor și tinerilor au fost majorate substanțial

normele de cheltuieli pentru elevii și studenții orfani și cei aflați sub tutelă din cadrul învățământului profesional ([Hotărârea de Guvern nr.870 din 28 iulie 2004](#), cu modificările ulterioare). De asemenea, au fost majorate de 2 ori normele bănești pentru alimentarea elevilor din școlile profesionale ([Hotărârea de Guvern nr.266 din 14 martie 2006](#), cu modificările ulterioare). Conform [Hotărârii de Guvern nr.1182 din 20 octombrie 2008](#), elevii și studenții orfani din Republica Moldova primesc indemnizații majorate, inclusiv: o majorare de 3 ori (de la 1000 la 3000 de lei) a ajutorului anual pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, acordat la începutul anului școlar, o majorare de 2 ori (de la 500 la 1000 de lei) a ajutorului material acordat la finele anului de studiu, o majorare de 10 ori (de la 500 la 5000 de lei) a indemnizației acordate la absolvirea instituției preuniversitare și o majorare de 20 de ori (de la 500 la 10000 de lei) a indemnizației acordate la absolvirea instituției de învățământ profesional de toate nivelurile.

În prezent se atestă o extindere continuă a infrastructurii instituțiilor de învățământ în scopul dezvoltării potențialului intelectual și fizic al tinerilor. Astfel, în cursul anului 2008, decretat drept Anul Tineretului, a fost dat în exploatare blocul de studii al Universității de Stat din Comrat, a fost lansat Centrul de suport pentru studenții și liceenii cu dizabilități de vedere “Fără bariere” pe lângă Universitatea de Stat din Moldova, a fost construit un cămin pentru studenții Universității de Stat “Alecă Russo” din Bălți și inaugurat Complexul sportiv-științific al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport. În anul 2009 vor demara lucrările de construcții la campusul universitar al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport.

În vederea susținerii și promovării absolvenților instituțiilor de învățământ superior, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova Vladimir Voronin, pentru prima dată în anul 2008 a fost instituită medalia “Pentru Excelență”. În anul 2008, medalia a fost conferită unui număr de 26 de absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și urmează a fi acordată anual absolvenților care obțin performanțe academice deosebite, participă la activități de cercetare științifică și la viața socială.

În contextul acțiunilor consacrate Anului Tineretului, la capitolul susținerea proiectelor inovatoare și stimularea creativității elevilor și studenților, au fost lansate pentru prima dată concursul republican “Cel mai bun elev inovator” și proiectul “Satelit moldovenesc”.

Dezvoltarea capitalului uman presupune însă importante investiții în sistemul educației publice și asigurarea condițiilor necesare pentru furnizarea unor servicii de calitate. Doar o educație de calitate poate asigura și spori potențialul de inovație și adaptare al societăților moderne, atingerea unor performanțe înalte, capitalizând calitățile specifice ale economiei moderne, întemeiată pe cunoștințe, informație și competiție.

Educația nonformală

În ultimul timp, Republica Moldova este tot mai mult preocupată de rolul educației în dezvoltarea multilaterală a personalității. În acest sens, au luat amploare activitățile de educație nonformală care pun accent pe dezvoltarea capacităților organizatorice, a deprinderilor de viață, a abilităților de management al timpului, de gândire critică, de luare a unor decizii sau de soluționare a problemelor.

Educația nonformală oferă un set de experiențe sociale necesare fiecărui tânăr, deoarece valorifică timpul liber din punct de vedere educațional, oferă oportunități pentru punerea în valoare a experiențelor de viață, se bazează pe participarea voluntară, individuală sau colectivă, dezvoltă abilități pentru formarea unui stil de viață sănătos și pregătește tinerii pentru a deveni cetățeni activi.

În mod tradițional, educația oferită de școală este considerată una formală, iar activitățile educative organizate în afara orelor de studii și cele desfășurate de organizațiile nonguvernamentale sau de alte instituții care au ca misiune promovarea educației și dezvoltarea personalității sînt denumite activități de educație nonformală, în timp ce influențele spontane sau neorganizate venite din partea mediului, familiei, grupului de prieteni, mass-mediei definesc educația informală. Delimitarea acestor trei forme de educație este una mai mult teoretică, în practică ele funcționînd într-un circuit complementar.

Educația nonformală se realizează în cadrul centrelor de resurse pentru tineri, al centrelor de creație comunitare și raionale pentru copii și tineri, prin intermediul specialiștilor în domeniu, facilitatorilor calificați, educatorilor de la egal la egal și al voluntarilor.

Pentru dezvoltarea activităților de educație nonformală și extracurriculară, în anul 2008, declarat

Anul Tineretului, a fost inaugurat Centrul Republican pentru Copii și Tineret, o instituție educațional-metodică, a cărei misiune este de a contribui la dezvoltarea și implementarea politicii statului în domeniul educației copiilor și tinerilor și a acorda suport metodologic și logistic instituțiilor și actorilor sociali ce prestează servicii extracurriculare și de educație nonformală.

Astfel, educația nonformală este realizată de oameni calificați în diferite domenii de activitate: juriști, economiști, funcționari publici, medici etc., deseori avînd și o pregătire didactică. Totodată, educația nonformală constituie un obiectiv și pentru instituțiile/organizațiile ce desfășoară activități educative privind dezvoltarea personală, educația pentru un mod sănătos de viață și educația pentru participare.

Obiectivele educației nonformale decurg din documentele de politici internaționale elaborate de Consiliul Europei și Comisia Europeană: Pactul european pentru tineret, Tratatul european constituțional privind importanța respectării valorilor fundamentale ale drepturilor omului, ale libertăților, ale democrației și egalității, Portofoliul european al tinerilor lideri și specialiști în activitatea de tineret.

Educația nonformală cuprinde ansamblul activităților desfășurate într-un cadru mai puțin instituționalizat, dar în mod organizat și în afara sistemului de învățămînt, constituindu-se ca o punte între cunoștințele asimilate la lecții și informațiile acumulate în mod informal. Succesul educației nonformale depinde de atingerea obiectivelor de dezvoltare identificate de către participant.

Sistemul actual de educație nonformală se bazează pe formarea abilităților de prevenire a unor situații de risc, cum ar fi: infectarea cu HIV/SIDA, consumul de droguri, traficul de persoane etc.

Servicii de informare și acces la internet pentru tineri

Accesul tinerilor la informare este o condiție primordială în procesul de formare a unui cetățean activ și responsabil. Tinerii au încetat a fi simpli consumatori de informație și se impun tot mai mult în calitate de producători de informație prin editarea de ziare, buletine informative și realizarea emisiunilor de radio și televiziune. Ziarele și posturile de radio îi ajută pe tineri să-și exprime liber opiniile și să facă cunoscute problemele și aspirațiile întregii societăți. În prezent funcționează o rețea extinsă de ziare și posturi de radio școlare.

Actualmente se editează circa 77 de ziare școlare, beneficiari fiind elevii, profesorii, profesioniștii media și reprezentanții organizațiilor neguvernamentale, în total circa 39600 de cititori. În țară funcționează 17 posturi de radio cu o audiență totală de circa 7880 de ascultători.

Pentru asigurarea unei bune funcționări a rețelei internet și susținerea noilor inițiative de acest gen, în anul 2003, cu sprijinul UNICEF, a fost creat Centrul media pentru tineri și rețeaua națională media pentru tineri.

O altă performanță la capitolul informare și acces la informație este realizarea activităților multimedia, în special în cadrul Centrului video pentru tineri: fotografii, filme video, desene animate etc. Deși au fost realizate multe acțiuni importante, rămîne actuală insuficiența de ziare, emisiuni radio și TV pentru tineri. În raioane funcționează un număr limitat de săli de calculatoare conectate la internet, în unele dintre acestea viteza de accesare fiind mică. Mulți tineri, în special din mediul rural, rămîn în afara activităților de informare prin intermediul internetului.

Bibliotecile din localitățile rurale și urbane reprezintă, de asemenea, surse importante de informare pentru tineri. Astfel, pentru a răspunde solicitărilor tinerilor sînt necesare măsuri de înnoire a fondurilor de carte și de dotare a bibliotecilor cu tehnică modernă.

3. Servicii de sănătate și protecție socială

Sănătatea și asistența socială a tinerilor

Una dintre condițiile cele mai importante pentru promovarea progresului economic și social-politic în orice țară este crearea oportunităților de dezvoltare sănătoasă a tinerilor. În ultimele decenii au crescut considerabil riscurile la care sînt expuși tinerii: consumul de droguri, alcool, tutun și de alte substanțe toxice, practicarea relațiilor sexuale neprotejate etc. Drept rezultat, rata fertilității este în continuă scădere: de la 1,6 în anul 2000 la 1,2 în anul 2006. În anul 2007, numărul persoanelor tinere cu infecții sexual transmisibile era de 1587. Dintre acestea, 78% sînt tineri din grupa de vîrstă 20-29 de ani. Infecția

HIV/SIDA continuă să rămână o problemă prioritară de sănătate publică. În 2007 au fost depistate și înregistrate 731 de noi cazuri de infectare cu HIV, 44% dintre acestea fiind în rândul persoanelor tinere (20-29 de ani). Infecția HIV/SIDA afectează în special persoanele de vârstă reproductivă, inclusiv pe cele cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani, astfel încât, în anul 2007, incidența infectării cu HIV în acest grup de populație a fost de 14,34 de cazuri la 100 mii de persoane față de 13,32 în anul 2006.

În Republica Moldova există mai multe categorii de tineri cu necesități speciale: absolvenții instituțiilor rezidențiale, orfanii, tinerii cu dizabilități, tinerii cu comportament deviant, persoanele HIV- pozitive. Vulnerabilitatea acestor tineri rezidă în posibilitățile reduse de afirmare și integrare în societate. Actualul sistem de sănătate și protecție socială dispune de un spectru de servicii oferite de cele 12 centre de sănătate prietenoase tinerilor, amplasate în câteva raioane ale republicii, care pun la dispoziția tinerilor servicii de informare și consultații medicale gratuite. Totuși, centrele respective satisfac solicitările unui grup restrâns de persoane, fiind necesare extinderea, dezvoltarea și consolidarea acestor servicii în corespundere cu necesitățile identificate de servicii integrate și de calitate.

Politici sociale pentru familiile tinere

Potrivit datelor statistice, în anul 2007 au fost înregistrate 29 mii de căsătorii, dintre care aproximativ 87% sînt cupluri cu vârste cuprinse între 16 și 30 de ani. Concomitent, s-au înregistrat 13,9 mii de divorțuri, dintre care 1/3 sînt divorțuri ale familiilor tinere. Fiecare a doua familie tînăra invocă drept motive de divorț lipsa condițiilor de trai (spațiului locativ), lipsa unui venit constant, emigrarea unuia dintre soți. Realitatea actuală impune și alte cauze: dificultăți în obținerea independenței economice, șomajul frecvent în mediul tinerilor, prelungirea perioadei de studii, lipsa unei pregătiri pentru viața de familie etc. Există, de asemenea, motive legate de capacitatea redusă a tinerilor de a duce o viață independentă, neînțelegerile dintre tineri și părinții lor, nesiguranța materială.

Politicile sociale trebuie orientate spre elaborarea și implementarea unor mecanisme eficiente de susținere a tinerelor familii, inclusiv prin crearea unui sistem de ipotecare a locuințelor pentru familia tînăra, mecanisme de conciliere a vieții de familie cu cea profesională, eficientizarea prestărilor sociale adresate familiilor tinere și acordate în baza evaluării veniturilor și a necesităților acestora, îmbunătățirea mecanismului de responsabilizare a părinților față de copii ca premisă pentru eliminarea fenomenelor de neglijare, abandon paternal și maternal, precum și a instituționalizării copiilor.

În acest context și în vederea susținerii sociale a familiilor tinere, la 12 noiembrie 2008 a fost adoptată [Hotărîrea de Guvern nr.1259](#) cu privire la asigurarea cu locuință gratuită a tinerilor specialiști cu studii superioare și post-universitare de rezidențiat, repartizați și angajați în cîmpul muncii în instituțiile publice (bugetare) din sate (comune). Scopul programului aprobat prin această hotărîre constă în acoperirea necesarului de cadre în sectorul rural, precum și în asigurarea acestor cadre cu locuințe gratuite, care vor deveni proprietate privată a tinerilor specialiști după expirarea termenului de 5 ani de activitate în instituțiile bugetare de la sate (din comune).

Susținerea insuficientă a familiilor tinere și a tinerilor cu nevoi speciale reprezintă un obstacol esențial în participarea activă a populației tinere la viața politică, economică și socială. De aceea, este necesară crearea unor centre multifuncționale de asistență socială la nivel comunitar, care ar permite soluționarea problemelor cu care se confruntă tot mai des tinerii în procesul de integrare socială.

4. Participarea tinerilor la viața economică

Tinerii și dezvoltarea economică

Tineretul reprezintă cea mai valoroasă resursă umană pentru dezvoltarea economică a societății, constituind 24% din populația economic activă a Republicii Moldova (potrivit datelor pentru primul trimestru al anului 2008). Spre regret însă, acest grup se implică destul de modest în activitățile economice. Persoanele tinere angajate în muncă care desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii constituie circa 26,7%. Pondere cea mai înaltă a tinerilor încadrați în cîmpul muncii revine segmentului de vârstă 25-29 de ani, tineri care au absolvit o instituție de pregătire profesională și au deja acumulată o experiență de muncă.

Pentru a facilita accesul tinerilor la activitatea antreprenorială, Guvernul Republicii Moldova a

aprobat, în iunie 2008, [Programul național de abilitare economică a tinerilor pentru anii 2008-2010](#) și prevede crearea și finanțarea mai multor afaceri ale tinerilor antreprenori. Scopul major al programului este dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor din zonele rurale ale țării, oferind instruire și credite comerciale rambursabile în valoare de pînă la 300 mii de lei cu componentă de grant (40% din valoarea creditului) persoanelor tinere cu vârste cuprinse între 18 și 30 de ani. Programul are la bază 3 componente:

Componenta I – Instruire și consultanță antreprenorială;

Componenta II – Finanțarea proiectelor investiționale rurale prin acordarea de credite comerciale cu componentă de grant;

Componenta III – Monitorizarea postfinanțare.

În perioada derulării [Programului național de abilitare economică a tinerilor](#), pe parcursul anului 2008 au fost acordate 181 de credite în sumă de 52,05 milioane lei, inclusiv componenta de grant de 40% în valoare de 20,82 milioane lei.

De asemenea, dezvoltarea economică a tinerilor este susținută de Ministerul Tineretului și Sportului prin intermediul Proiectului “Abilitarea socio-economică a tineretului” (PASET), realizat în parteneriat cu Banca Mondială, UNICEF și USAID. Proiectul contribuie la consolidarea capitalului uman și social, precum și la reducerea sărăciei în mediul tinerilor, oferindu-le oportunități de a deveni agenți ai schimbării pozitive în comunitatea lor. Proiectul este structurat în două etape: la I etapă (începînd cu anul 2005) au fost înființate 145 de afaceri mici în 17 raioane, fiind create 355 de locuri de muncă pentru tineri. Începînd cu luna noiembrie 2008, la cea de-a II-a etapă de abilitare economică a tinerilor, vor fi instruiți circa 400 de tineri și vor fi deschise suplimentar 60 de noi afaceri.

Deși în Republica Moldova există instituții specializate în consolidarea capacităților în domeniul afacerilor și în servicii de consultanță, capacitatea lor este limitată, deoarece ele activează mai mult în centre raionale și localitățile urbane mai dezvoltate, mediul rural fiind defavorizat. Nivelul cunoștințelor tinerilor privind cerințele serviciilor de creditare (pregătirea planurilor de afaceri, informația privind gajul etc.) este încă destul de scăzut. În acest sens, este necesară dezvoltarea și diversificarea continuă a serviciilor de suport și consultanță în domeniul economic drept una din căile de implicare a tinerilor în viața economică.

Orientarea și pregătirea profesională a tinerilor

Angajarea populației tinere în câmpul muncii depinde, în mare măsură, de nivelul ei de instruire. Conform datelor statistice, majoritatea persoanelor tinere cu perspective de carieră profesională nu sînt motivate să fie prezente pe piața muncii. În anul 2007, 34,8% dintre tinerii cu vârste cuprinse între 15-29 de ani aveau studii gimnaziale, 30,5% de tineri din această categorie de vîrstă aveau studii medii generale sau liceale, iar 9,68% dintre aceste persoane aveau studii superioare. Totodată, analizînd distribuția tinerilor după nivelul de instruire pe medii, se observă o concentrație mare a persoanelor cu studii gimnaziale în mediul rural – 43,5% din totalul de tineri proveniți din acest mediu, comparativ cu doar 24,7% – din mediul urban.

În conformitate cu pct.14 din Regulamentul cu privire la organizarea formării profesionale continue, aprobat prin [Hotărîrea de Guvern nr.1224 din 9 noiembrie 2004](#), în instituțiile de învățămînt formarea profesională continuă se organizează în mod distinct pe niveluri de pregătire și specialități, ținîndu-se seama de nevoile angajatorilor, de competențele de bază ale adulților, de cerințele înaintate pentru funcțiile pe care aceștia le exercită și de posibilitățile lor de promovare. Realitatea însă denotă lipsa informațiilor sistematizate privind indicii participării la cursurile de formare profesională continuă a muncitorilor, deși, sporadic, există date că întreprinderile mari organizează în mod independent cursuri de formare pentru angajații lor. În același timp, practic toate întreprinderile se confruntă cu problema pierderii cadrelor care, după perfecționare și obținerea aptitudinilor solicitate pe piața muncii, părăsesc întreprinderea pentru a emigra.

Cu toate că pe piața muncii se manifestă o cerere sporită de specialiști calificați, 40% dintre locurile de muncă fiind în domeniul agricol, doar 21,8% de tineri din totalul populației tinere ocupate activează în acest sector. Statisticile demonstrează că cei mai mulți șomeri sînt înregistrați la categoria de muncitori

care au doar studii gimnaziale sau studii secundare profesionale. Acestor tineri le este foarte greu să se încadreze în câmpul muncii, să se integreze și să se adapteze condițiilor specifice.

Mulți absolvenți ai instituțiilor superioare de învățământ nu-și găsesc un loc de muncă corespunzător calificării profesionale obținute. Acest fapt denotă că tinerii, la alegerea specialităților, nu au avut suficientă consiliere referitor la situația și cerințele pieței muncii din Republica Moldova.

Pentru o orientare corectă și strategică în alegerea profesiei, dar și pentru consilierea studenților privind situația și cerințele de pe piața muncii din Republica Moldova au fost create și funcționează centre de orientare profesională și plasare în câmpul muncii în cadrul Universității de Stat și al Universității Tehnice din Moldova, Incubatorul de afaceri din cadrul Academiei de Studii Economice din Moldova și centre regionale de informare cu privire la piața muncii în municipiile Chișinău, Bălți și Cahul. Centre de orientare și consiliere profesională vor fi create în cadrul tuturor instituțiilor de învățământ superior din țară.

Alegerea domeniului de studii profesionale este condiționată, în mare parte, de stereotipurile referitoare la ocupațiile tradiționale feminine și masculine. Segregarea pe criterii de sex, existentă pe piața muncii la ora actuală, influențează afirmarea profesională a femeilor tinere, ale căror șanse de avansare în carieră sînt mai mici decît ale bărbaților. Acest fapt impune necesitatea de a stabili conexiuni între politica educațională și cea a pieței muncii prin prisma problemelor segregării după sex, astfel încît să se obțină o armonizare între formarea capitalului uman, a forței de muncă și a pieței muncii în general.

În prezent, tinerii resimt o lipsă de informare în ceea ce privește orientarea lor sub aspect profesional. Majoritatea tinerilor își aleg meseria sau profesia fără a ține cont de evoluția acesteia pe piața muncii și de perspectivele de angajare. Astfel, devine stringentă necesitatea extinderii programelor de orientare profesională și de consiliere în carieră care le-ar permite tinerilor să înțeleagă mai bine situația de pe piața muncii și să-și conștientizeze propriile abilități în domeniul ales.

Situația tinerilor pe piața muncii

Nivelul de instruire al populației tinere ocupate determină, într-o măsură oarecare, distribuția ei pe domenii de activitate. În anul 2007, populația tînă angajată în sectorul agrar a constituit 51,9 mii persoane, sau 21,7% din totalul populației tinere angajate în câmpul muncii, în timp ce numărul persoanelor tinere ocupate în sfera serviciilor a fost de 53,7 mii, adică 22,5%. Alte domenii de activitate caracteristice pentru populația tînă ocupată sînt administrația publică, învățămîntul, sănătatea și asistența socială – 39,9 mii de persoane, sau 16,7% din totalul tinerilor angajați, și industria – 35 mii de persoane, sau 14,7% din total. De asemenea, o pondere destul de mare o au tinerii ocupați în construcții, ramură care în prezent se dezvoltă dinamic, – 20,3 mii de persoane, sau 8,5% din totalul tinerilor ocupați.

Tabelul nr.2

Populația tînă ocupată (15-29 de ani) pe domenii de activitate în 2007, mii

Domenii de activitate	Total	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural
Toate	238,7	131,0	107,6	122,0	116,7
Agricultură, economia vînatului, viticultură, pescuit	51,9	29,5	22,4	1,0	50,9
Industrie	35,0	16,3	18,7	19,1	15,9
Construcții	20,3	19,1	1,2	9,1	11,2
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, hoteluri și restaurante	53,7	27,1	26,6	39,0	14,7
Transporturi și comunicații	14,0	10,6	3,4	10,7	3,3
Administrație publică, învățămînt, sănătate și asistență socială	39,9	16,3	23,6	22,8	17,1
Alte domenii	23,8	12,1	11,7	20,3	3,5

În ceea ce privește distribuția populației tinere pe domenii de activitate în funcție de mediul de reședință, se observă următoarea tendință: dacă în mediul rural cea mai mare pondere o dețin tinerii ocupați în agricultură – 50,9 mii de persoane sau 43,6% din totalul tinerilor ocupați în mediul rural, în mediul urban cele mai răspândite domenii de activitate printre tineri sînt comerțul, activitatea hotelieră și restaurantele – 39 mii sau 32% din totalul tinerilor ocupați în mediul urban. De asemenea, ponderi relativ importante le au tinerii ocupați în industrie și în sectorul bugetar, atît din mediul rural cît și din cel urban.

În contextul modificării cererii și ofertei de pe piața muncii și al provocărilor de ordin demografic este tot mai dificil ca tinerii să se încadreze în această piață. Totodată, pentru o bună parte dintre agenții economici tineretul nu reprezintă o categorie prioritară la angajare, ei avînd anumite rezerve față de aceștia. În acest context, Pactul european pentru tineret pune accentul pe facilitarea accesului tinerilor la piața muncii și combaterea sau diminuarea șomajului în rîndul acestei categorii. În scopul susținerii eficiente a tinerilor privind accesul lor pe piața muncii este necesară intervenția directă a instituțiilor guvernamentale, în special a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și a structurilor sale teritoriale.

Avînd ca bază o serie de acte normative și legislative în domeniul ocupării forței de muncă ([Legea nr.102-XV din 13 martie 2003](#) privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; [Hotărîrea de Guvern nr.605 din 31 mai 2007](#) pentru aprobarea Strategiei naționale privind politicile de ocupare a forței de muncă pe anii 2007-2015 și [Hotărîrea de Guvern nr.167 din 15 februarie 2008](#) privind aprobarea Planului național de acțiuni pentru ocuparea forței de muncă pe anul 2008), în scopul sporirii posibilităților de ocupare a tinerilor aflați în căutarea unui loc de muncă, în anul 2008 s-au realizat mai multe acțiuni:

- servicii de mediere a muncii pentru persoanele sub 16 ani și tinerii care urmează o formă de învățămînt de zi, acordate unui număr de 201 persoane;
- servicii de informare și consiliere profesională acordate unui număr de 16576 de persoane, dintre care 7153 de tineri cu statut de șomer;
- cursuri de formare profesională a șomerilor, absolvite de 2618 tineri, dintre care 1502 au fost plasați în cîmpul muncii (57,4%);
- pentru stimularea mobilității forței de muncă, 29 de tineri au primit indemnizație unică de încadrare în cîmpul muncii și 30 – indemnizație unică de instalare pe piața muncii;
- tîrguri ale locurilor de muncă, în număr de 72, la care 866 de agenți economici au oferit 14,9 mii de locuri de muncă. La tîrguri au participat 13,5 mii de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv persoane tinere, dintre acestea fiind plasate în cîmpul muncii 3,0 mii sau 22% din participanții la tîrguri. Sînt de menționat tîrgul locurilor de muncă din cadrul Expoziției Naționale “Fabricat în Moldova”, ediția a VII-a, și Tîrgul republican al locurilor de muncă pentru tineret, desfășurat la Palatul Republicii la 29 mai 2008, la care au participat peste 5000 de tineri.

În vederea stimulării agenților economici de a angaja persoane tinere, absolvenți ai instituțiilor de învățămînt superior, a fost adoptată [Hotărîrea de Guvern nr.594 din 20 iunie 2005](#) cu privire la aprobarea Procedurii de stimulare a angajatorilor pentru încadrarea în muncă a absolvenților instituțiilor de învățămînt superior finanțați de la bugetul de stat, care prevede acordarea lunară a unei sume în mărime de un salariu minim pe țară, pentru o perioadă de 12 luni calendaristice, pentru fiecare absolvent al instituției de învățămînt superior încadrat în muncă, cu condiția menținerii raporturilor de muncă cel puțin 3 ani.

Presiunile în direcția atingerii unei performanțe mai înalte pentru a putea face față concurenței globale tot mai accentuate explică faptul că mulți angajatori stabilesc cerințe exagerate pentru potențialii angajați. În aceste condiții, tinerii au șanse mai mici de a obține un loc de muncă din lipsa experienței, solicitată în cele mai frecvente cazuri, cît și a abilităților de comunicare și negociere.

Șomajul în rîndul tineretului

În mod tradițional, nivelul șomajului în rîndul tineretului este relativ ridicat comparativ cu șomajul în alte grupuri ocupaționale. Acest fapt este determinat în primul rînd de specificul ocupării profesionale a

tinerilor care se confruntă cu probleme mai mari în ceea ce privește integrarea profesională. Cu toate acestea, pe parcursul ultimilor ani, pe fundalul descreșterii populației economice active și a celei ocupate în vârstă de 15-29 de ani, se observă și o tendință stabilă de descreștere a numărului șomerilor tineri. Rata șomajului populației tinere a înregistrat tendințe de descreștere, de la 13,9% în anul 2000 la 10,5% în anul 2007. Trebuie remarcat și faptul că, în anul 2007, ponderea șomerilor tineri în totalul de șomeri a fost de 38,4%.

La analiza șomajului în rândul tineretului, destul de relevantă este și distribuția acestuia în funcție de nivelul de instruire. Problema integrării profesionale este caracteristică pentru toți tinerii, indiferent de sex, mediu de reședință, nivel de instruire sau specialitate. Cu toate acestea, se observă că gradul de vulnerabilitate este mai mare la tinerii cu un nivel de studii inferior. Astfel, la 1 ianuarie 2008, cea mai mare rată a șomajului a fost constatată printre tinerii cu studii gimnaziale – 7,6 mii de persoane sau 29,3% din totalul șomerilor tineri, 2,6 mii de persoane fiind din mediul urban, iar 5,0 mii – din mediul rural. Prin urmare, se poate constata că nivelul de instruire are o influență destul de mare în diminuarea șomajului. Or, persoanele tinere cu un nivel de studii mai înalt își găsesc un loc de muncă mai repede și se integrează profesional mai ușor. Totodată, în prezent se înregistrează un nivel destul de înalt al șomajului printre tinerii cu studii superioare – 5,8 mii de persoane sau 22,4% din totalul șomerilor tineri, fapt determinat de nemulțumirea persoanelor tinere față de locurile de muncă ce li se propun, precum și față de salariile ce li se oferă. Pornind de la aceste constatări, șomajul în rândul tineretului se prezintă într-adevăr ca o problemă stringentă care necesită măsuri speciale în cadrul politicii de ocupare.

5. Participarea tinerilor la viața publică și promovarea cetățeniei active

Consiliile locale ale tinerilor: rolul și importanța acestora

Consiliile locale ale tinerilor constituie o formă de reprezentare și împuternicire a tinerilor pentru participarea la procesul de luare a deciziilor la nivel local. Asocierea le permite tinerilor să-și facă auzite opiniile și să realizeze propriile proiecte și, nu în ultimul rând, reprezintă un instrument de împuternicire a tinerilor pentru a identifica și soluționa problemele comunității și a interacționa cu autoritățile publice la nivel local.

Consiliile locale ale tinerilor funcționează după modelul consiliului local al adulților. Constituirea consiliilor locale ale tinerilor în cadrul unui proces electoral le conferă un statut de structură reprezentativă a tinerilor recunoscută de autorități. Astfel, cele 380 de consilii locale ale tinerilor existente au reușit să se organizeze în 20 de rețele regionale după principiul geografic. Ele activează în strânsă colaborare cu direcțiile raionale învățământ, tineret și sport și cu centrele pentru tineri.

Consiliile locale ale tinerilor din regiunea transnistreană și din Republica Moldova sînt antrenate în elaborarea unor proiecte comune de dezvoltare comunitară și de participare activă la soluționarea problemelor social-economice. Tinerii sînt instruiți în domeniul managementului proiectelor și al cetățeniei active în cadrul unor traininguri internaționale și al școlilor de vară.

Constituirea consiliilor în rețele denotă un nivel avansat de dezvoltare și o conștientizare a necesității consolidării eforturilor pentru reprezentarea la nivel național. Extinderea rețelei consiliilor locale ale tinerilor ca formă de colaborare eficientă cu autoritățile administrației publice locale și sporirea activității acestora au fost, de asemenea, o prioritate menționată de tinerii participanți la forumurile raionale.

Participarea civică și politică a tinerilor

Educarea civică și patriotică a tinerei generații reprezintă o investiție pe termen lung pentru orice societate. Numai un tînăr activ, responsabil, informat și instruit poate deveni un partener activ pentru autoritățile publice. Merită să fie evidențiate receptivitatea tinerilor și responsabilitatea civică față de problemele cu care se confruntă comunitățile locale din Republica Moldova. Astfel, tinerii se implică activ în soluționarea problemelor ecologice, sociale și culturale alături de persoanele adulte.

Anual, în toate localitățile republicii se desfășoară Săptămîna Europeană a Democrației Locale în scopul promovării principiilor cetățeniei active în rândul tinerilor și pentru a spori nivelul de conștientizare de către tineri a ideii de participare democratică la nivel local.

Tinerii au fost implicați direct în elaborarea și discutarea publică a strategiilor locale pentru tineret. În cadrul a 26 de forumuri raionale și naționale tinerii au avut posibilitatea să-și exprime opiniile asupra Strategiei naționale pentru tineret: ce trebuie să conțină aceasta, care sînt domeniile ei prioritare și propunerile pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă tineretul.

În scopul consolidării modelelor de autoguvernare a tinerilor și al implicării acestora în procesul de identificare a soluțiilor pentru problemele social-economice existente, anual se organizează Zilele Guvernării Tinerilor, iar în anul 2008, pentru prima dată s-a desfășurat Luna Dialogului Structural cu Tinerii în contextul sărbătorilor naționale și internaționale dedicate tineretului și studenților, în cadrul căreia au avut loc evenimente științifice, sociale și culturale (Conferința interuniversitară "Promovarea dialogului intercultural prin participarea la programe de mobilitate externă", Ziua ușilor deschise în administrația publică centrală, Cupa națională studentescă la TVC și altele).

În scopul diseminării bunelor practici, sporirii participării tinerilor la edificarea societății democratice, consolidării parteneriatelor și dezvoltării rețelelor internaționale de tineret se organizează, la nivel național, forumuri, conferințe, tabere de vară cu participarea masivă a tinerilor. Astfel, în contextul deținerii de către Republica Moldova a președinției Inițiativei Central Europene în anul 2008, a fost organizat Forumul Tinerilor Inițiativei Central Europene "Consolidarea tineretului prin mobilitate", la care tineri din 17 state membre ale Inițiativei Central Europene au discutat despre promovarea valorilor europene, dimensiunea europeană în sfera educației, oportunitățile și provocările procesului de mobilitate academică. În contextul aceluiași deziderat, a fost desfășurat Forumul Tinerilor din Statele Membre ale CSI și Forumul Internațional "Tinerii pentru pace și soluționarea conflictelor".

Participarea civică și politică a tinerilor se datorează contribuției centrelor de tineret și autorităților administrației publice locale. Centrele de resurse pentru tineri au devenit un model eficient de cooperare între organizațiile neguvernamentale și autoritățile publice locale și centrale. Autoritățile administrației publice locale au inclus centrele de resurse pentru tineret în sistemul serviciilor publice, acoperind cheltuielile operaționale, salariile personalului și serviciile aferente. Astfel de servicii însă nu există în toate regiunile Republicii Moldova, fapt ce împiedică implementarea politicilor de tineret.

Cultura și timpul liber al tinerilor

Organizarea timpului liber constituie o prioritate pentru tineri, iar posibilitățile de implicare în activitățile de timp liber pentru o parte din tineri sînt limitate. Un studiu sociologic realizat de Blackstone Corporation în mediul tinerilor din Republica Moldova relevă importanța caselor de cultură în organizarea și desfășurarea timpului liber al tinerilor. Rezultatele studiului denotă că numai 32% din tinerii intervievați beneficiază de serviciile oferite de aceste instituții, iar 49% din respondenți consideră că facilitățile oferite de casele de cultură sînt insuficiente, axîndu-se preponderent pe organizarea discotecilor. De asemenea, 15% din tinerii participanți la studiu au menționat că în casa de cultură din localitatea lor nu sînt organizate activități pentru tineret, iar 8% consideră că tinerii nici nu sînt interesați să participe la activitățile culturale organizate, deoarece acestea nu corespund solicitărilor actuale ale tinerilor. O categorie de tineri (56%) consideră că organizarea timpului liber depinde de condițiile create în incinta instituțiilor culturale, astfel încît renovarea și dotarea acestora ar permite o diversificare a activităților de timp liber.

În anul 2008 au fost alocate resurse financiare considerabile pentru reabilitarea sau reparația curentă a caselor de cultură. În cursul anului au fost renovate capital 12 case de cultură, iar pînă la finele anului 2009 vor fi renovate circa 8 case de cultură, suma programată fiind de 25 milioane lei. În circa 252 de case de cultură din 12 raioane au fost îmbunătățite condițiile de activitate.

Cu toate că sportul se bucură în continuare de popularitate, se cere o diversificare a activităților sportive. Pe teritoriul Republicii Moldova activează 82 de școli sportive, 4 licee sportive și 9 centre de cultură fizică și întreținere a sănătății care oferă servicii integrate tinerilor, de asemenea există 25 de bazine de înot, 1270 de săli de sport, 54 de stadioane cu tribune și 3051 de terenuri și cîmpuri sportive. Terenurile de sport din localitățile rurale necesită reparații și amenajare.

Mobilitatea interculturală și turistică a tinerilor, cooperarea lor internațională sînt insuficient dezvoltate în Republica Moldova, fapt ce se datorează incapacității economice a tinerilor și a părinților

lor.

Infrastructura culturală și sportivă slab dezvoltată din mediul rural afectează direct posibilitățile de afirmare a tinerilor, fapt ce determină tinerii din sate și din orașele mici să plece în orașele mai mari și în capitală pentru a beneficia de mai multe servicii în acest sens. Este mic numărul atelierelor de meșteșuguri populare și al studiourilor artistice, calitatea managementului și a activităților culturale este scăzută, accesul tinerilor la serviciile oferite de unele instituții culturale, sportive și de structurile asociative este limitat. Mass-media locală și națională difuzează puține informații despre posibilitățile de petrecere a timpului liber, precum și despre șansele de realizare a intereselor și talentelor tinerilor.

6. Dezvoltarea capacităților instituționale în domeniul tineretului

Succesul implementării politicilor de tineret depinde în mare parte de calitatea cadrului normativ în domeniu și de capacitățile umane și instituționale ale structurilor responsabile de elaborarea și implementarea politicilor de tineret la nivel național și local.

Principalul organ instituțional responsabil pentru elaborarea și implementarea politicii și programelor de stat în domeniul tineretului este Ministerul Tineretului și Sportului.

La nivelul raioanelor, sarcinile lucrătorului în domeniul tineretului sînt îndeplinite de către specialistul în probleme de tineret și sport din cadrul direcției învățămînt, tineret și sport sau din cadrul aparatului președintelui raionului.

Ca urmare a reformei teritorial-administrative, în multe primării a fost desființată funcția de specialist în probleme de tineret, astfel încît, în momentul de față, doar în 98 din cele 950 de primării existente activează persoane responsabile de activitatea de tineret. În aceste condiții, implementarea politicilor de tineret la nivel local devine dificilă. De aceea, este binevenită instituirea postului de specialist în activitatea de tineret la toate unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întîii.

Deși în Republica Moldova există un cadru normativ în domeniul tineretului, este necesară racordarea acestuia la legislația internațională: Carta europeană cu privire la participarea tinerilor la viața comunităților locale și regionale, Cartea albă a Comisiei Europene "Un nou elan pentru tineretul european", Pactul european pentru tineret. În procesul de aplicare a legislației apar unele dificultăți care reflectă necesitatea de a crea condiții propice în vederea participării depline a tinerilor la viața societății democratice, deschise și solidare. Documentele internaționale constituie un cadru nou de abordare și cooperare în domeniul tineretului.

II. ANALIZA SWOT

Obiectiv fundamental: creșterea calității vieții tinerilor prin crearea de condiții necesare educației, dezvoltării, participării și integrării social-economice a tinerilor.

Puncte tari:

- 1) ponderea tinerilor în totalul populației este în ușoară creștere;
- 2) ponderea populației tinere economic active este în creștere;
- 3) interesul sporit al tinerilor pentru activitățile educative;
- 4) creșterea numărului de tineri implicați în consiliile locale ale tinerilor și în organizațiile neguvernamentale;
- 5) numărul impunător de centre de resurse pentru tineret, funcționale și accesibile;
- 6) specialiști în activitatea de tineret pregătiți profesional (specialiștii centrelor de tineret);
- 7) tineri încadrați în activități economice ca urmare a implementării programelor naționale;
- 8) parteneriate stabile între tineri și autoritățile administrației publice;
- 9) o bună capacitate de absorbție a fondurilor internaționale pentru implementarea politicilor de tineret;
- 10) existența unui sector neguvernamental dezvoltat în domeniul tineretului.

Puncte slabe:

- 1) fluxul migratoriu al tinerilor de la sate spre orașe și din țară în străinătate;
- 2) accesul limitat la informare și la serviciile de calitate;
- 3) infrastructura caselor de cultură insuficient dezvoltată;

- 4) posibilitățile reduse de organizare a timpului liber;
- 5) lipsa unor locuri de muncă suficient remunerate pentru tineri;
- 6) numărul mare de tineri cu studii medii neîncadrați în câmpul muncii;
- 7) mecanismele ineficiente de finanțare a acțiunilor de tineret;
- 8) ponderea mare a tinerilor afectați de boli sexual transmisibile;
- 9) dependența financiară a tinerilor de părinți;
- 10) interesul scăzut al tinerilor pentru viața politică.

Oportunități:

- 1) perfecționarea cadrului normativ în domeniul tineretului și racordarea lui la standardele europene în domeniu;
- 2) perfecționarea programelor sociale orientate spre susținerea tinerelor familii;
- 3) prezența organizațiilor de tineret din Republica Moldova în structurile europene de tineret;
- 4) extinderea colaborării între organizațiile naționale de tineret și organizațiile internaționale similare;
- 5) accesarea fondurilor internaționale pentru implementarea politicilor/programelor de/peu tineret;
- 6) crearea de condiții favorabile pentru angajarea tinerilor în câmpul muncii și inițierea activităților de antreprenariat;
- 7) crearea condițiilor pentru revenirea în țară a tinerilor emigranți;
- 8) instituirea funcției de specialist în activitatea de tineret la fiecare primărie;
- 9) perfecționarea continuă a specialiștilor în activitatea de tineret;
- 10) diversificarea serviciilor de organizare a timpului liber;
- 11) promovarea participării tinerilor la consiliile locale ale tinerilor, extinderea acestora și crearea rețelelor la nivel regional și național;
- 12) sporirea numărului centrelor de resurse pentru tineri, consolidarea continuă a serviciilor și infrastructurii acestora.

Amenințări:

- 1) schimbările sociale și economice frecvente;
- 2) deficitul de cooperare între organizațiile de tineret și autoritățile publice locale;
- 3) creșterea ratei migrației în rândul tinerilor;
- 4) capacitățile reduse de accesare și gestionare a fondurilor publice pentru domeniul tineretului;
- 5) rata înaltă de creștere a problemelor de sănătate în rândul tinerilor;
- 6) dezinteresul tinerilor în ceea ce privește participarea la viața socială, politică, economică și culturală a țării.

III. VIZIUNEA STRATEGICĂ

1. Privire generală asupra viziunii strategice

Moldova va avea o generație de tineri activi, bine educați, cu abilități de integrare socioeconomică, angajați în câmpul muncii, beneficiari ai unui trai decent care le-ar permite crearea unor familii sănătoase și realizarea nevoilor economice, politice, sociale și culturale.

Pentru realizarea acestei viziuni, politica de tineret din Republica Moldova se va axa pe consolidarea condițiilor de dezvoltare a tinerilor, colaborarea cu societatea civilă, în special cu asociațiile de tineret, impulsivarea dialogului și a cooperării interministeriale privind problemele tinerilor, consolidarea cooperării europene și internaționale în domeniul tineretului și în domeniile aferente, crearea și funcționarea unui cadru normativ adecvat bazat pe standarde europene, finanțarea sporită a programelor de tineret, flexibilitatea măsurilor prevăzute în Strategie și în Planul de acțiuni pentru implementarea acestora și sensibilizarea autorităților asupra schimbărilor produse în mediul tinerilor.

În acest sens, Strategia va valorifica resursele existente, dezvoltând servicii diversificate pentru tineri, promovând participarea și implicarea tinerilor în elaborarea și implementarea politicii de tineret.

Viziunea se bazează pe 5 obiective generale, enunțate drept priorități ale Strategiei:

- 1) asigurarea accesului tinerilor la educație și informare;
- 2) dezvoltarea serviciilor de sănătate și de protecție socială pentru tineri;
- 3) asigurarea oportunităților economice pentru tineri;
- 4) participarea tinerilor la viața publică și promovarea cetățeniei active;
- 5) consolidarea capacităților instituționale în domeniul tineretului.

2. Obiective generale și specifice pentru dezvoltarea domeniului tineretului ca instrumente de realizare a viziunii pe termen lung

Identificarea obiectivelor Strategiei s-a bazat pe analiza multispectuală a domeniului tineretului, pe analiza SWOT, dar și pe rezultatele rapoartelor cu privire la situația tinerilor din Republica Moldova, care reflectă amploarea necesităților, oportunităților și a resurselor necesare atingerii etaloanelor dorite.

Pentru realizarea obiectivelor generale propuse se are în vedere atingerea a 5 obiective specifice stipulate și în Planul de acțiuni al Strategiei:

1. Asigurarea accesului tinerilor la educație și informare

- 1.1. Facilitarea accesului tinerilor la educația formală
- 1.2. Dezvoltarea serviciilor de educație nonformală
- 1.3. Asigurarea accesului tinerilor la informare

2. Dezvoltarea serviciilor de sănătate și de protecție socială pentru tineri

- 2.1. Extinderea serviciilor de sănătate pentru tineri
- 2.2. Dezvoltarea sistemului integrat de servicii sociale pentru tineri
- 2.3. Susținerea familiilor tinere

3. Asigurarea oportunităților economice pentru tineri

- 3.1. Dezvoltarea serviciilor de suport pentru afaceri
- 3.2. Dezvoltarea competențelor profesionale ale tinerilor în conformitate cu cererea de pe piața muncii

- 3.3. Îmbunătățirea oportunităților de angajare a tinerilor

4. Participarea tinerilor la viața publică și promovarea cetățeniei active

- 4.1. Consolidarea mecanismelor de participare a tinerilor la luarea deciziilor
- 4.2. Facilitarea accesului tinerilor la programe de cultură, sport și agrement

5. Consolidarea capacităților instituționale în domeniul tineretului

- 5.1. Perfecționarea cadrului normativ în domeniul tineretului
- 5.2. Dezvoltarea capacităților instituționale de implementare a politicii de tineret.

Obiectiv general 1. Asigurarea accesului tinerilor la educație și informare

Acest obiectiv general va fi atins prin intermediul a 3 obiective specifice, care presupun o serie de măsuri de aceeași importanță, însă cu un grad diferit de focalizare în timp.

Rezultate scontate:

- R.1.1 – îmbunătățirea condițiilor de prestare a serviciilor de educație formală;
- R.1.2 – majorarea continuă a numărului de locuri în instituțiile de învățământ superior finanțate de la bugetul de stat;
- R.1.3 – majorarea etapizată a cuantumului burselor pentru studenții din învățământul superior (ciclul I, ciclul II, studii integrate, învățământ medical și farmaceutic) și pentru elevii din învățământul vocațional/tehnic;
- R.1.4 – sporirea accesului tinerilor la informare și la serviciile de calitate;
- R.1.5 – sporirea numărului tinerilor beneficiari ai educației nonformale.

Obiectiv specific 1.1. Facilitarea accesului tinerilor la educația formală

Realizarea acestui obiectiv va contribui la sporirea numărului de tineri educați, informați, cu capacități de integrare social-economică, apti de participare activă la dezvoltarea comunității și a țării.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) majorarea planului de înmatriculare în instituțiile de învățământ vocațional/tehnic și superior;
- 2) majorarea cuantumului burselor în instituțiile de învățământ vocațional/tehnic și superior;

- 3) îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ vocațional/tehnic și superior;
- 4) dezvoltarea infrastructurii de cazare și alimentare pentru elevi și studenți;
- 5) organizarea acțiunilor și campaniilor promoționale de orientare profesională a tinerilor din instituțiile de învățământ preuniversitar;
- 6) revizuirea curriculumului pentru învățământul preuniversitar prin includerea modului de orientare profesională;
- 7) implementarea conceptului de educație incluzivă;
- 8) desfășurarea campaniei anticorupție în instituțiile de învățământ;
- 9) organizarea campaniilor naționale pentru prevenirea migrației ilegale în rândul tinerilor.

Obiectiv specific 1.2. Dezvoltarea serviciilor de educație nonformală

Realizarea acestui obiectiv va constitui o bază pentru dezvoltarea și extinderea serviciilor de educație nonformală, al cărei scop este dezvoltarea la tineri a abilităților de comunicare, de participare activă la soluționarea problemelor sociale, promovarea unui mod sănătos de viață etc.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) elaborarea cadrului normativ privind educația nonformală;
- 2) dezvoltarea infrastructurii instituționale pentru desfășurarea activităților de educație nonformală;
- 3) acordarea serviciilor de logistică pentru organizațiile care desfășoară activități de educație nonformală;
- 4) acordarea suportului în pregătirea resurselor umane ce vor fi antrenate în educația nonformală;
- 5) introducerea unui modul obligatoriu de educație nonformală pentru specialitățile pedagogice.

Obiectiv specific 1.3. Asigurarea accesului tinerilor la informare

Realizarea acestui obiectiv va contribui semnificativ la dezvoltarea tinerilor prin promovarea activă a tehnologiilor și instrumentelor informaționale, va încuraja tinerii să exploreze noi modalități de exprimare a opiniei și de valorificare a ideilor.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) extinderea serviciilor de acces la internet în cadrul centrelor de resurse pentru tineret;
- 2) asigurarea conectării tuturor instituțiilor de învățământ la internet și a accesului liber la rețea în afara orelor de studii;
- 3) actualizarea continuă a paginii electronice oficiale pentru tineret www.tineret.md;
- 4) crearea unui forum al tinerilor pe pagina electronică a Ministerului Tineretului și Sportului;
- 5) crearea serviciilor de informare și consultanță mass-media la nivel regional (centre media);
- 6) sporirea numărului de ziare și posturi de radio pentru tineri la nivel local;
- 7) dotarea bibliotecilor publice și școlare cu fonduri noi de carte;
- 8) dezvoltarea și întreținerea rețelei centrelor de resurse pentru tineret.

Obiectiv general 2. Dezvoltarea serviciilor de sănătate și de protecție socială pentru tineri

Acest obiectiv general va fi atins prin intermediul a 3 obiective specifice, care presupun o serie de măsuri de aceeași importanță, însă cu un grad diferit de focalizare în timp.

Rezultate scontate:

- R.2.1 – îmbunătățirea calității serviciilor prestate tinerilor;
- R.2.2 – diversificarea serviciilor sociale prestate tinerilor ca răspuns la solicitările acestora;
- R.2.3 – îmbunătățirea stării de sănătate a tinerilor;
- R.2.4 – sporirea sprijinului acordat familiilor tinere.

Obiectiv specific 2.1. Extinderea serviciilor de sănătate pentru tineri

Realizarea acestui obiectiv va contribui la consolidarea și extinderea serviciilor de sănătate de calitate în toate regiunile țării, asigurând dezvoltarea fizico-spirituală a tinerilor prin practicarea unui mod sănătos de viață.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) extinderea și finanțarea serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor, precum și asigurarea accesului gratuit al tinerilor la aceste servicii;
- 2) implementarea standardelor de calitate ale serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor;

3) crearea unor mecanisme de evaluare sistematică și de recuperare a sănătății tinerilor în instituțiile de învățământ;

4) asigurarea alimentației adolescenților proveniți din categoriile socialmente vulnerabile în cadrul instituțiilor de învățământ vocațional/tehnic;

5) organizarea campaniilor de informare și a instruirilor privind modul sănătos de viață în instituțiile educaționale;

6) implementarea Programului național de promovare a unui mod sănătos de viață prin implicarea nemijlocită a tinerilor;

7) oferirea suportului logistic serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor;

8) examinarea anuală a stării de sănătate a tinerilor prin consultarea unei echipe de medici ai instituțiilor medico-sanitare publice, constând dintr-un terapeut, un neurolog, un psihiatru, un ginecolog și un medic ORL.

Obiectiv specific 2.2. Dezvoltarea sistemului integrat de servicii sociale pentru tineri

Realizarea acestui obiectiv va contribui la diversificarea serviciilor pentru tineri, va spori capacitatea tinerilor de a crea și de a presta servicii pentru semenii lor prin dezvoltarea abilităților corespunzătoare.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

1) acordarea unui suport metodologic și financiar autorităților administrației publice locale pentru crearea și dezvoltarea serviciilor sociale integrate;

2) dezvoltarea serviciilor de consiliere psihosocială, juridică, informațională, inclusiv prin linia fierbinte locală/regională și on-line în cadrul centrelor de tineret.

Obiectiv specific 2.3. Susținerea familiilor tinere

Realizarea acestui obiectiv va contribui la creșterea bunăstării tinerelor familii, la micșorarea ratei migrației și la îmbunătățirea situației demografice în țară.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

1) implementarea și mediatizarea [Regulamentului cu privire la asigurarea cu locuință gratuită a tinerilor specialiști cu studii superioare și postuniversitare de rezidențiat, repartizați și angajați în câmpul muncii în instituțiile publice \(bugetare\) din sate \(comune\)](#);

2) elaborarea unui program de acordare a creditelor ipotecare pentru familiile tinere;

3) majorarea indemnizațiilor la nașterea copiilor.

Obiectiv general 3. Asigurarea oportunităților economice pentru tineri

Acest obiectiv general va fi atins prin intermediul a 3 obiective specifice, care presupun o serie de măsuri de aceeași importanță.

Rezultate scontate:

R.3.1 – îmbunătățirea condițiilor în vederea atragerii tineretului în sectorul economic;

R.3.2 – sporirea cu 20% anual a numărului de locuri de muncă pentru tineri;

R.3.3 – sporirea volumului investițiilor (autohtone, din remitențe, investiții străine directe) pentru afaceri inițiate de tineri;

R.3.4 – creșterea capacității tinerilor de inițiere și gestionare a afacerilor;

R.3.5 – sporirea anuală a numărului de afaceri inițiate de tineri;

R.3.6 – reducerea cu 20% a ratei șomajului în rândul tinerilor;

R.3.7. – sporirea accesului la informații și a schimbului de experiență;

R.3.8 – asigurarea șanselor egale pentru tineri în obținerea locurilor de muncă.

Obiectiv specific 3.1. Dezvoltarea serviciilor de suport pentru afaceri

Realizarea acestui obiectiv va contribui la susținerea integrării tinerilor în viața social-economică, formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale în mediul tinerilor, va spori participarea tinerilor la diverse programe economice și va contribui la reducerea șomajului în rândul tinerilor.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

1) formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale și inovaționale în cadrul instituțiilor de învățământ liceal, vocațional/tehnic, superior și formarea continuă a tinerilor (traininguri, cursuri de instruire);

2) mediatizarea oportunităților de afaceri (istorii de succes, ghidul tînărului antreprenor, programe de suport în inițierea afacerii);

3) organizarea de conferințe, școli de vară pentru preluarea experienței oamenilor de afaceri de succes;

4) înființarea și susținerea incubatoarelor de afaceri pentru tineri la nivel regional;

5) extinderea serviciilor de informare privind dezvoltarea afacerilor și a comerțului;

6) dezvoltarea centrelor de instruire și consultanță pentru activități de business, cu acordarea serviciilor de consultanță gratuite tinerilor;

7) instruirea tinerilor privind crearea de întreprinderi mici și mijlocii (elaborarea planurilor de afaceri, abilități de management și contabilitate, legislație, marketing etc.), privind menținerea și diversificarea afacerilor;

8) promovarea concursurilor de business-plan și oferirea de suport investițional pentru cele mai reușite idei de afaceri;

9) crearea și menținerea unei "linii fierbinți" la nivel național pentru consultanța tinerilor privind deschiderea afacerilor.

Obiectiv specific 3.2. Dezvoltarea competențelor profesionale ale tinerilor în conformitate cu cererea de pe piața muncii

Realizarea acestui obiectiv va contribui la sporirea numărului de tineri beneficiari de instruire și orientare profesională și la reducerea ratei șomajului.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

1) realizarea unor studii de evaluare continuă a necesităților tinerilor privind formarea competențelor profesionale;

2) elaborarea unui program național de consiliere și orientare profesională în instituțiile de învățămînt preuniversitar;

3) organizarea cursurilor de instruire profesională pentru tinerii neangajați;

4) instruirea, formarea și orientarea vocațională și profesională a adolescenților de la egal la egal.

Obiectiv specific 3.3. Îmbunătățirea oportunităților de angajare a tinerilor

Realizarea acestui obiectiv va spori gradul de informare a tinerilor privind ofertele pe piața muncii, va asigura șanse egale la obținerea locurilor de muncă și va contribui la reducerea ratei șomajului în rîndul tinerilor.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

1) organizarea târgurilor republicane a locurilor de muncă pentru tineri;

2) mediatizarea permanentă a specialităților necesare pe piața muncii;

3) acordarea alocațiilor de integrare sau reintegrare profesională a tinerilor;

4) susținerea mobilității academice internaționale a tinerilor în vederea obținerii experienței profesionale;

5) acordarea unui suport financiar suplimentar din partea statului pentru instruirea profesională a tinerilor orfani și a celor din familii socialmente vulnerabile;

6) susținerea angajării tinerilor prin intermediul antreprenoriatului social;

7) implicarea organizațiilor neguvernamentale în procesul de elaborare și promovare a unor politici și măsuri concrete de susținere a tinerilor pe piața muncii.

Obiectiv general 4. Participarea tinerilor la viața publică și promovarea cetățeniei active

Acest obiectiv general va fi atins prin intermediul a 2 obiective specifice, care presupun o serie de măsuri de aceeași importanță.

Rezultate scontate:

R.4.1 – sporirea participării tinerilor la procesul de luare a deciziilor;

R.4.2 – creșterea interesului tinerilor față de viața publică;

R.4.3 – majorarea continuă a fondurilor publice destinate activităților de tineret;

R.4.4 – participarea mai largă a tinerilor la activitățile culturale organizate atît la nivel local, cît și național;

R.4.5 – accesul sporit la resursele publice de finanțare a activităților de tineret;

R.4.6. – transparența activităților organizate în domeniul tineretului;

R.4.7. – sporirea numărului de tineri care practică regulat exercițiul fizic și participă la activități sportive organizate la nivel local și național.

Obiectiv specific 4.1. Consolidarea mecanismelor de participare a tinerilor la luarea deciziilor

Realizarea acestui obiectiv va contribui la consolidarea structurilor de autoguvernare studentească, majorarea numărului de tineri implicați în acțiuni de voluntariat și activități de dezvoltare a cetățeniei active și la sporirea participării tinerilor la procesele de luare a deciziilor.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) crearea, menținerea și extinderea rețelelor raionale și regionale ale consiliilor locale ale tinerilor;
- 2) crearea unui organ consultativ și coordonator pentru monitorizarea politicii de tineret;
- 3) organizarea conferințelor științifice și a seminarelor tematice în domeniul politicilor de tineret;
- 4) acordarea suportului logistic pentru elaborarea și actualizarea strategiilor locale de tineret;
- 5) organizarea Zilelor Guvernării Tinerilor;
- 6) dezvoltarea autoguvernării studentești prin consolidarea organizațiilor de autoguvernare studentească;
- 7) organizarea de forumuri naționale și internaționale în domeniul politicilor de tineret;
- 8) susținerea și promovarea acțiunilor de voluntariat la nivel local și național;
- 9) susținerea organizării școlilor de vară cu genericul “Participarea civică a tinerilor”;
- 10) acordarea suportului pentru organizarea forumurilor raionale de tineret;
- 11) promovarea oportunităților de participare la acțiuni de nivel european/ internațional prin plasarea pe pagina electronică a Ministerului Tineretului și Sportului și pe pagina www.tineret.md a informațiilor despre acestea (Programul Comisiei Europene “Youth in Action” etc.).

Obiectiv specific 4.2. Facilitarea accesului tinerilor la programe de cultură, sport și agrement

Realizarea acestui obiectiv va spori interesul tinerilor față de viața publică, va spori participarea tinerilor la activități cultural-artistice și sportive de nivel local și național, de asemenea va contribui la promovarea valorilor naționale, culturale și științifice în rândul tinerilor.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) organizarea unor evenimente culturale la nivel național dedicate sărbătoririi a 650 de ani de la întemeierea Statului Moldovenesc;
- 2) participarea tinerilor la implementarea planului de acțiuni consacrat Anului Tineretului în spațiul CSI;
- 3) acordarea Premiului pentru tineret în domeniile știință, tehnică, literatură și artă;
- 4) acordarea Premiului “Tînărul savant al anului”;
- 5) reabilitarea infrastructurii sportive pentru tineri, construcția unor noi terenuri de sport;
- 6) organizarea edițiilor bienale ale Jocurilor Sportive ale Juniorilor și ale Jocurilor Sportive ale Tinerilor;
- 7) extinderea rețelei de licee cu profil sportiv, susținerea activității cluburilor sportive pentru copii și tineret la locul de trai;
- 8) organizarea Zilei Internaționale a Studentului și a Zilei Tineretului;
- 9) acordarea suportului logistic pentru desfășurarea Cupei naționale studentești la TVC;
- 10) organizarea anuală a Balului Absolvenților;
- 11) organizarea Festivalului Voluntarilor.

Obiectiv general 5. Consolidarea capacităților instituționale în domeniul tineretului

Acest obiectiv general va fi atins prin intermediul a 2 obiective specifice, care presupun o serie de măsuri de aceeași importanță, însă cu un grad de focalizare maximă în timp.

Rezultate scontate:

R.5.1 – revizuirea periodică și racordarea la standardele europene a cadrului normativ în domeniul tineretului;

R.5.2 – sporirea constantă a numărului serviciilor de calitate prestate tinerilor prin racordarea lor la standardele de calitate europene;

R.5.3 – sporirea numărului de tineri beneficiari de servicii;

R.5.4 – implementarea unor mecanisme eficiente și realiste de finanțare a activităților de tineret de la bugetul public național;

R.5.5 – majorarea numărului de specialiști calificați în activitatea de tineret.

Obiectiv specific 5.1. Perfecționarea cadrului normativ în domeniul tineretului

Realizarea acestui obiectiv va contribui la perfecționarea cadrului normativ național în domeniul tineretului și racordarea acestuia la standardele internaționale.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) perfecționarea legislației cu privire la tineret;
- 2) elaborarea și adoptarea legii cu privire la voluntariat;
- 3) elaborarea unui mecanism de susținere și finanțare a structurilor de tineret;
- 4) asigurarea coordonării activităților de tineret la fiecare primărie;
- 5) acordarea suportului logistic și administrativ structurilor de tineret pentru organizarea activităților comunitare.

Obiectiv specific 5.2. Dezvoltarea capacităților instituționale de implementare a politicii de tineret

Realizarea acestui obiectiv va contribui la dezvoltarea politicii de tineret prin consolidarea capacităților instituționale ale Centrului Republican pentru Copii și Tineret, ale centrelor de resurse pentru tineret comunitare, regionale și naționale și la dezvoltarea capacităților de asigurare a unor surse durabile de finanțare a activităților de tineret, precum și la consolidarea capacităților de obținere a asistenței tehnice și financiare externe.

Acest obiectiv specific va fi realizat prin următoarele măsuri:

- 1) formarea capacității instituțiilor de tineret de a derula eficient planificarea, comunicarea, managementul, monitorizarea și evaluarea politicii de tineret;
- 2) formarea continuă a specialiștilor în activitatea de tineret;
- 3) încheierea acordurilor și memorandumurilor internaționale în domeniul politicii de tineret și implementarea acestora;
- 4) promovarea programelor internaționale și a schimbului de experiență între organizațiile de tineret din țară și străinătate;
- 5) consolidarea parteneriatelor cu organizațiile internaționale (Consiliul Europei, Comisia Europeană etc.);
- 6) acordarea suportului logistic și metodologic centrelor de tineret din partea Centrului Republican pentru Copii și Tineret.

IV. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA

Strategia stabilește o viziune pe termen mediu privind dezvoltarea politicilor de tineret, care va necesita o perfecționare și ajustare permanentă potrivit contextului social. Această Strategie oferă un cadru realist de implementare, condiționat de dezvoltarea capacităților instituționale în domeniul tineretului, de colaborarea cu sectorul neguvernamental și privat, de disponibilitatea resurselor financiare ale bugetului public național, precum și de angajamentul donatorilor externi de a susține domeniul tineretului.

Strategia este însoțită de un Plan de acțiuni care conține măsurile, costurile, acoperirea financiară, autoritățile responsabile de implementare, rezultatele scontate și indicatorii de monitorizare. Planul de implementare a Strategiei este corelat cu [Planul național de dezvoltare pe anii 2008-2011](#) și cu [Cadrul de cheltuieli pe termen mediu pe anii 2009-2011](#). Costurile activităților preconizate pentru anii 2012-2013 sînt estimative și urmează a fi revizuite și corelate cu cadrul de cheltuieli pentru perioada următoare.

Monitorizarea și evaluarea strategiilor și a programelor finanțate din resurse publice sînt obligatorii. Aceasta se referă și la activitățile de implementare a politicii de tineret, finanțate din banii publici ai Republicii Moldova și din banii organizațiilor donatoare. În toate aceste cazuri trebuie stabilit dacă

programul atinge rezultatele scontate și dacă beneficiile obținute justifică investițiile bănești.

Monitorizarea permite analiza rezultatelor reale comparativ cu cele scontate și se efectuează cu regularitate de către organele responsabile de monitorizare. Evaluarea se axează mai mult pe impactul programelor și se efectuează la începutul, mijlocul și sfârșitul programului. În timp ce monitorizarea estimează relevanța, eficiența și eficacitatea Strategiei, evaluarea estimează impactul acesteia asupra obiectivelor specifice. În toate aceste cazuri sînt utilizați indicatori care măsoară evoluția Strategiei în timp, în raport cu criteriile stabilite.

În procesul de monitorizare vor fi utilizate următoarele tipuri de indicatori:

Tip	Scop	Exemplu
Indicator de progres	Măsoară gradul de implementare a acțiunii sub aspect financiar și/sau al mijloacelor utilizate, de asemenea progresul sau executarea fizică a acțiunii	<i>Aspectul financiar:</i> Costul proiectelor implementate privind crearea serviciilor pentru tineri <i>Aspectul fizic:</i> Numărul centrelor de resurse pentru tineri create
Indicator de rezultat	Măsoară rezultatele, efectele directe sau imediate, calitatea și performanța	<i>Aspectul financiar:</i> Resursele alocate pentru realizarea politicii locative orientate spre familiile tinere <i>Aspectul fizic:</i> Numărul familiilor tinere care au beneficiat de susținere socială la procurarea/închirierea locuinței
Indicator de impact	Măsoară efectele specifice sau imediate ale acțiunii asupra obiectivelor specifice și efectele generale sau finale asupra obiectivului general	Sporirea nivelului de angajare a tinerilor; reducerea migrației în rîndul tinerilor

Monitorizarea implementării Strategiei va fi realizată permanent de către Guvernul Republicii Moldova.

Anexa nr.2

PLANUL DE ACȚIUNI privind implementarea Strategiei naționale pentru tineret pe anii 2009-2013

Nr. crt.	Acțiune	Costul total, mii lei					Acoperirea financiară	Autoritatea responsabilă	Rezultatul scontat	Indi mo
		anul 2009	anul 2010	anul 2011	anul 2012 (prog-nozat)	anul 2013 (prog-nozat)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1. ASIGURAREA ACCESULUI TINERILOR LA EDUCAȚIE ȘI INFORMARE										
1.1. Facilitarea accesului tinerilor la educația formală										
1	Majorarea planului de înmatriculare în instituțiile de învățămînt vocațional/ tehnic și superior	52885					CCTM (2009-2011)* anexa nr.7 programele III și IV	Ministerul Economiei, Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul	Sporirea numărului de locuri bugetare pentru tineri	C înmatriculare buget pr

								Finanțelor		
2	Majorarea cuantumului burselor în instituțiile de învățământ vocațional/ tehnic și superior	60589					CCTM (2009-2011) anexa nr.7 programele II, III și IV	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Finanțelor	Sporirea accesului tinerilor la studii	Pro ma burs elevi
3	Îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ vocațional/ tehnic și superior	23573	24152	179460	25746	29974	CCTM (2009-2011) anexa nr.7 programele II, III și IV	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Finanțelor	Majorarea cu 15% anual a numărului instituțiilor care beneficiază de renovarea bazei tehnico-materiale	Număr care de su moc bazi m
4	Dezvoltarea infrastructurii de cazare și alimentare pentru elevi și studenți	21554	12275	56607	13056	18117	CCTM (2009-2011) anexa nr.7 programele II, III și IV	Ministerul Finanțelor, Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Culturii	Renovarea anuală a 10% din numărul total de cămine	Nu cămîr cota stu asiguri de (
5	Organizarea acțiunilor și campaniilor promoționale de orientare profesională a tinerilor din instituțiile de învățământ preuniversitar	200	200	200	200	200	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Economiei, Ministerul Tineretului și Sportului	Tineri informați despre piața muncii și orientarea profesională	N ca prom o profes de a tineril
6	Revizuirea curriculumului pentru învățământul preuniversitar prin includerea	Nu necesită cheltuieli						Ministerul Tineretului și Sportului	Aprobarea și implementarea curriculumului de învățământ	Număr c pro

	modulului de orientare profesională									
7	Implementarea conceptului de educație incluzivă	2000	2000	2000			CCTM (2009-2011) anexa nr.7 programele II, III și IV	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Crearea serviciilor sociale de alternativă pentru tinerii cu dizabilități	Numărul beneficiarilor alți
8	Desfășurarea campaniei anticorupție în instituțiile de învățământ	50	50	50	60	60	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	Informarea cadrelor didactice, a elevilor și a studenților privind fenomenul corupției în instituțiile de învățământ	Numărul anilor în care
9	Organizarea campaniilor naționale pentru prevenirea migrației ilegale în rândul tinerilor	50	50	50	60	60	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Economiei	Micșorarea numărului tinerilor care migrează ilegal	Rata de reducere

1.2. Dezvoltarea serviciilor de educație nonformală

10	Elaborarea cadrului normativ cu privire la educația nonformală	Nu necesită cheltuieli						Ministerul Tineretului și Sportului	Adoptarea cadrului normativ	Calitatea no
11	Dezvoltarea infrastructurii instituționale pentru desfășurarea activităților de educație nonformală	1250	1350	1500	2450	3000	Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul 95)	Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Tineretului și Sportului	Îmbunătățirea condițiilor pentru desfășurarea educației nonformale	Numărul de tineri din națiunile centrale
12	Acordarea serviciilor de logistică pentru organizațiile care desfășoară	250	250	250	300	300	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Sporirea cu 20% a numărului tinerilor beneficiari ai	Numărul de organisme supac

	activități de educație nonformală								activităților de educație nonformală	e no
13	Acordarea suportului în pregătirea resurselor umane ce vor fi antrenate în educația nonformală	2000		2100		2300	Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul 95)	Ministerul Tineretului și Sportului	Pregătirea resurselor umane în domeniul educației nonformale	N spe instrui dome no
14	Introducerea unui modul obligatoriu de educație nonformală pentru specialitățile pedagogice	50					CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Familiarizarea cadrelor didactice cu conceptul educației nonformale	N spe instrui dome no

1.3. Asigurarea accesului tinerilor la informare

15	Extinderea serviciilor de acces la internet în cadrul centrelor de resurse pentru tineret	100	110	120	130	140	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale	Sporirea cu 50% a numărului tinerilor care au acces la informare și la internet	Numă de inf acce:	
16	Asigurarea conectării tuturor instituțiilor de învățământ la internet și asigurarea accesului liber la rețea în afara orelor de studii	6000	6000	6000	6000	6000	CCTM (2009-2011) anexa nr.7 programul II	Ministerul Tineretului și Sportului	Sporirea calității serviciilor în viziunea tinerilor	Con interr inst în'	
17	Actualizarea continuă a paginii electronice oficiale pentru tineret www.tineret.md	80	80	85	90	100	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Sporirea cu 50% a numărului tinerilor care au acces la informare și la internet	Ratir ele	
18	Crearea unui forum al tinerilor pe pagina electronică a Ministerului Tineretului și Sportului	Nu necesită cheltuieli							Ministerul Tineretului și Sportului	Asigurarea libertății de exprimare a tinerilor	Ratiņ

19	Crearea serviciilor de informare și consultanță mass-media la nivel regional (centre media)					1000	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Culturii, Ministerul Administrației Publice Locale	Diversificarea serviciilor de informare pentru tineri	Număr
20	Sporirea numărului de ziare și posturi de radio pentru tineri la nivel local		400		400	200	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Culturii, Ministerul Administrației Publice Locale	Accesul sporit al tinerilor la sursele de informare	Număr
21	Dotarea bibliotecilor publice și școlare cu fonduri noi de carte	1950	1950	1050	2000	2150	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul V	Ministerul Culturii, Ministerul Tineretului și Sportului	Accesul sporit al tinerilor la sursele de informare	Număr persoane beneficiare bibliotecilor
22	Dezvoltarea și întreținerea rețelei centrelor de resurse pentru tineret	5084	5218	5535	5812	6103	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Finanțelor	Diversificarea serviciilor publice pentru tineri ca răspuns la solicitările acestora; sporirea numărului centrelor de resurse pentru tineret cu 20 de unități	Număr de furnizori cerșitori
	Total pe obiectivul 1	177665	54085	255007	56304	69704				

2. DEZVOLTAREA SERVICIILOR DE SĂNĂTATE ȘI DE PROTECȚIE SOCIALĂ PENTRU TINERI

2.1. Extinderea serviciilor de sănătate pentru tineri

23	Extinderea și finanțarea serviciilor de sănătate prietenoase	În limita alocațiilor bugetare						Ministerul Sănătății, Ministerul Tineretului și Sportului	Revigorarea sănătății tinerilor	Număr beneficiari prioritari
----	--	--------------------------------	--	--	--	--	--	---	---------------------------------	------------------------------

	tinerilor, precum și asigurarea accesului gratuit al tinerilor la aceste servicii									t
24	Implementarea standardelor de calitate ale serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor	Nu necesită cheltuieli						Ministerul Sănătății	Acordarea serviciilor de sănătate calitative prietenoase tinerilor	Numărul de servicii de sănătate
25	Crearea unor mecanisme de evaluare sistematică și de recuperare a sănătății tinerilor din instituțiile de învățământ	În limita alocațiilor bugetare						Ministerul Sănătății, Ministerul Tineretului și Sportului	Implementarea mecanismelor eficiente de recuperare a sănătății tinerilor	Numărul de studenți
26	Asigurarea alimentației adolescenților proveniți din categoriile socialmente vulnerabile în cadrul instituțiilor de învățământ vocațional/tehnic	19103	4397	4600	4700	12000	CCTM (2009-2011) anexa nr.7 programul II	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Administrației Publice Locale	Îmbunătățirea statutului nutrițional al adolescenților	Procentul de asigurare a adolescenților
27	Organizarea în instituțiile educaționale a campaniilor de informare și a instruirilor privind modul sănătos de viață	200	200	200	200	200	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Culturii	Creșterea nivelului de informare a tinerilor privind modul sănătos de viață	Numărul de copii din populație

2.2. Dezvoltarea sistemului integrat de servicii sociale pentru tineri

28	Acordarea unui suport metodologic și financiar autorităților administrației publice locale pentru crearea și dezvoltarea serviciilor sociale integrate	10000	10000	10500	11000	11300	Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul 94.5)	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Tineretului și Sportului	Acordarea de servicii diversificate și calitative pentru tineri	Pondere care de servicii
29	Dezvoltarea serviciilor de consiliere psihosocială, juridică, informațională, inclusiv prin linia fierbinte locală/regională și on-line în cadrul centrelor de tineret			1000		800	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Acordarea serviciilor de consiliere pentru tineri	Numărul beneficiarilor

2.3. Susținerea familiilor tinere

30	Implementarea Regulamentului cu privire la asigurarea cu locuință gratuită a tinerilor specialiști cu studii superioare și postuniversitare de rezidențiat, repartizați și angajați în câmpul muncii în instituțiile publice (bugetare) din sate (comune)	60500	60500	60500	60500	60500	CCTM (2009-2011) anexa nr.9 programul IX	Ministerul Administrației Publice Locale	Asigurarea cu locuințe a tinerilor specialiști	Numărul beneficiarilor
31	Mediatizarea Regulamentului cu privire la asigurarea cu locuință gratuită a tinerilor specialiști cu studii superioare și	150	150	150			CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul	Informarea tinerilor despre prevederile regulamentului	Numărul activităților mecanice regulate

	postuniversitare de rezidențiat, repartizați și angajați în câmpul muncii în instituțiile publice (bugetare) din sate (comune)							Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii		
32	Elaborarea unui program de acordare a creditelor ipotecare pentru familiile tinere	În limita alocațiilor bugetare						Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Tineretului și Sportului	Implementarea programului	Ac re financ pr lc
33	Majorarea indemnizațiilor la nașterea copiilor	În limita alocațiilor bugetare					CCTM (2009-2011) anexa nr.9 programul V	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Majorarea anuală a cuantumului indemnizației	Ponde tin bene ind
	Total pe obiectivul 2	89953	75247	76950	76400	84800				

3. ASIGURAREA OPORTUNITĂȚILOR ECONOMICE PENTRU TINERI

3.1. Dezvoltarea serviciilor de suport pentru afaceri

34	Formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale și inovaționale în cadrul instituțiilor de învățământ liceal, vocațional/tehnice, superior și formarea continuă a tinerilor	200	220	240	250	250	Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul 68)	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Economiei, Academia de Științe a Moldovei	Asigurarea condițiilor îmbunătățite pentru atragerea tineretului în sectorul economic; sporirea cu 20% anual a numărului de locuri de muncă pentru tineri	Numă ber ser infor de: afacer de tin de se
----	--	-----	-----	-----	-----	-----	---	---	---	--

35	Mediatizarea oportunităților de afaceri (istorii de succes, ghidul tînărului antreprenor, programe de suport în inițierea afacerii)	200	250	250	250	250	Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul 68)	Ministerul Economiei, Ministerul Tineretului și Sportului	Informarea tinerilor despre oportunitățile de afaceri	N pub di ec destin n cam infr n bene in
36	Organizarea de conferințe, școli de vară pentru preluarea experienței oamenilor de afaceri de succes	100		100		150	Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul 68)	Ministerul Economiei, Ministerul Tineretului și Sportului	Transmiterea experienței și informarea tinerilor	Ponde part confer
37	Înființarea și susținerea incubatoarelor de afaceri pentru tineri la nivel regional				1500	1000	Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul 68)	Ministerul Economiei, Ministerul Tineretului și Sportului	Acordarea serviciilor de suport în inițierea afacerilor pentru tineri	N incub: afac

3.2. Dezvoltarea competențelor profesionale ale tinerilor în conformitate cu cererea de pe piața muncii

38	Realizarea unor studii de evaluare continuă a necesităților tinerilor privind formarea competențelor profesionale		200		250		Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul 113.2)	Ministerul Economiei, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Tineretului și Sportului	Studii realizate privind necesitățile tinerilor cu referire la piața muncii	N perso: ab încadr: mun spe n
39	Elaborarea unui program național de consiliere și orientare profesională în instituțiile de învățămînt preuniversitar			1500			Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul	Ministerul Economiei, Ministerul Tineretului și Sportului, Agenția Națională pentru	Implementarea programului	Num: ben cor o pro

							113.2)	Ocuparea Forței de Muncă		
40	Organizarea cursurilor de instruire profesională pentru tinerii neangajați		250		250		CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Economiei, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Tineretului și Sportului	Reducerea cu 20% anual a șomajului în rândul tinerilor	Numă tine obținu mu int age ocupa i
41	Instruirea, formarea și orientarea vocațională și profesională a adolescenților de la egal la egal	50	100	75	75	100	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Economiei, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Sporirea numărului tinerilor beneficiari de orientare profesională și instruire	Numă i

3.3. Îmbunătățirea oportunităților de angajare a tinerilor

42	Organizarea târgurilor republicane ale locurilor de muncă pentru tineri	200	200	200	200	200	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Economiei, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Tineretului și Sportului	Sporirea gradului de informare a tinerilor despre ofertele de muncă din Republica Moldova	Numă an compa ți
43	Mediatizarea permanentă a specialităților necesare pe piața muncii	50	50	50	50	50	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Economiei, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Creșterea gradului de informare a tinerilor despre ofertele de muncă din Republica Moldova	N cam in on
44	Acordarea	1000	1000	1200	1300	1300	Planul de	Ministerul	Reducerea cu	Cot

	alocațiilor de integrare sau reintegrare profesională a tinerilor						acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul 114)	Economiei, Ministerul Tineretului și Sportului	20% anual a șomajului în rândul tinerilor; asigurarea șanselor egale la obținerea locurilor de muncă	ben al integr	
45	Susținerea mobilității academice internaționale a tinerilor în vederea obținerii experienței profesionale	În limita alocațiilor bugetare							Ministerul Tineretului și Sportului	Schimb de experiență între tinerii din diferite țări	Cot par pro m ac inte
46	Acordarea unui suport financiar suplimentar din partea statului pentru instruirea profesională a tinerilor orfani și a celor din familii socialmente vulnerabile	1000	1000	1000	1000	1000	Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (punctul 119)	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Economiei, Ministerul Tineretului și Sportului	Integrarea profesională a tinerilor orfani și a celor din familii socialmente vulnerabile	Numă orfan di soc vu ben supc pent pro	
	Total pe obiectivul 3	2800	3270	4615	5125	4300					

4. PARTICIPAREA TINERILOR LA VIAȚA PUBLICĂ ȘI PROMOVAREA CETĂȚENIEI ACTIVE

4.1. Consolidarea mecanismelor de participare a tinerilor la luarea deciziilor

47	Crearea, menținerea și extinderea rețelelor raionale și regionale ale consiliilor locale ale tinerilor	170	160	170	180	190	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, autoritățile administrației publice locale	Sporirea gradului de participare a tinerilor la procesul de luare a deciziilor	Număr locale create ale locale cc	
48	Crearea unui organ consultativ și coordonator pentru monitorizarea politicii de tineret	Nu necesită cheltuieli							Ministerul Tineretului și Sportului	Funcționarea structurii create în domeniul tineretului	Număr im pr de
49	Organizarea conferințelor științifice și a seminarelor	200	200	220	230	250	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul	Crearea condițiilor în vederea asigurării	Nu co se orț	

	tematice în domeniul politicilor de tineret							Finanțelor, Academia de Științe a Moldovei	accesului și menținerii tinerilor în sfera de cercetare-inovare	numă parl co se
50	Acordarea suportului logistic pentru elaborarea sau actualizarea strategiilor locale pentru tineret	100	100	100	100	100	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale	Sporirea cu 20% a nivelului de participare a tinerilor la procesul de luare a deciziilor	N localități ela actual locă
51	Organizarea Zilelor Guvernării Tinerilor	50	50	50	50	50	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale	Sporirea cu 20% a nivelului de participare a tinerilor la procesul de luare a deciziilor	Numă im prc gu
52	Dezvoltarea autogovernării studențești prin consolidarea organizațiilor de autogovernare studențească	150	150	150	150	150	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Culturii	Crearea senatelor studențești în toate instituțiile superioare de învățământ	Cadr auto stuc e
53	Organizarea de forumuri naționale și internaționale în domeniul politicilor de tineret	400	400	200	400	200	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Sporirea cu 20% a nivelului de participare a tinerilor la procesul de luare a deciziilor	Numă im prc el: coo politic

54	Susținerea și promovarea acțiunilor de voluntariat la nivel local și național	50	50	50	50	50	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale	Implicarea tinerilor în activități de voluntariat	G implicare în activități de voluntariat
55	Susținerea organizării școlilor de vară cu genericul „Participarea civică a tinerilor”	100	150	200	200	200	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale, Biroul Relații Interetnice, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova	Implicarea tinerilor în activități de dezvoltare a cetățeniei active	Număr variabil de orșe, număr de parți școlare
56	Acordarea suportului pentru organizarea forumurilor raionale de tineret		50		50		CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale	Implicarea și consultarea tinerilor privind implementarea politicilor de tineret	Nu raioa organizării număr de parți fr

4.2. Facilitarea accesului tinerilor la programe de cultură, sport și agrement

57	Organizarea unor evenimente culturale la nivel național dedicate sărbătoririi a 650 de ani de la întemeierea Statului Moldovenesc	În limita alocațiilor bugetare						Ministerul Culturii, Ministerul Tineretului și Sportului	Dezvoltarea sentimentului de patriotism la tineri	Pondere în parți evenimente culturale sărbătorii de întemeiere și Mol
58	Participarea tinerilor la	În limita alocațiilor						Ministerul Tineretului și	Consolidarea parteneriatelor	Ni mo

	implementarea planului de acțiuni consacrat Anului Tineretului în spațiul CSI	bugetare						Sportului	transfrontaliere și crearea unui spațiu prietenos schimbului de experiență și informații	tir ste con part intern crear de
59	Acordarea Premiului pentru tineret în domeniile știință, tehnică, literatură și artă	80	80	80	80	80	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Promovarea în rândul tineretului a participării la cercetări științifice în domeniile știință, tehnică, literatură și artă	Numă p
60	Acordarea Premiului „Tînărul savant al anului”	În limita alocațiilor bugetare						Academia de Științe a Moldovei	Promovarea în rândul tineretului a participării la cercetări științifice în diferite domenii	Numă p
61	Reabilitarea infrastructurii sportive pentru tineri și construcția de noi terenuri sportive	1000	1000	1000			CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul II	Agenția Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Culturii, Ministerul Tineretului și Sportului	Crearea condițiilor adecvate pentru organizarea timpului liber al tinerilor și promovarea modului sănătos de viață	Numă sportiv n perso im activi
62	Organizarea edițiilor bienale ale: – Jocurilor Sportive ale Juniorilor (2009, 2011, 2013); – Jocurilor Sportive ale Tinerilor (2010, 2012)	În limita alocațiilor bugetare						Agenția Sportului	Antrenarea masivă a tinerilor în acțiuni sportive la nivel național	Numă part Jocuri S
63	Organizarea Zilei Internaționale a Studentului	250	250	250	300	300	CCTM (2009-2011) anexa nr.10	Ministerul Tineretului și Sportului,	Creșterea interesului tinerilor față de	Pond im activit

							programul VI	Ministerul Culturii	viața publică	
64	Organizarea Zilei Tineretului	200	200	200	200	200	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Culturii	Participarea mai largă a tinerilor la activitățile culturale organizate atât la nivel local, cât și la nivel național	Pondere în organe desfășurate Tinerii
65	Organizarea taberelor de odihnă cu caracter instructiv pentru tineri		300		300		CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Schimb de experiență între tineri prin intermediul educației nonformale	Număr de tabere
66	Organizarea Cupei naționale studențești la TVC	200	200	200	200	200	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Participarea mai largă a tinerilor la activitățile cultural-artistice organizate atât la nivel local, cât și la nivel național	Pondere în activități
67	Organizarea Balului Absolvenților	400	400	400	400	400	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Motivarea tinerilor pentru obținerea unor rezultate performante la studii	Număr de participări evenimente
68	Organizarea Festivalului Voluntarilor	50	50	50	50	50	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Promovarea voluntariatului la nivel local și național	Număr de implicări activități voluntare
	Total pe obiectivul 4	3400	3790	3320	2940	2420				

5. CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE ÎN DOMENIUL TINERETULUI

5.1. Perfecționarea cadrului normativ în domeniul tineretului

69	Perfecționarea legislației cu privire la tineret	Nu necesită cheltuieli						Ministerul Tineretului și Sportului	Legislație perfecționată	Aplicare pe termen lung
70	Elaborarea proiectului de	Nu necesită cheltuieli						Ministerul Tineretului și	Adoptarea legii	Aprevederi

	Lege cu privire la voluntariat							Sportului			
71	Elaborarea unui mecanism de susținere și finanțare a structurilor de tineret	Nu necesită cheltuieli							Ministerul Tineretului și Sportului	Mecanism elaborat	A meca su: fin stru
72	Asigurarea coordonării activităților de tineret la fiecare primărie	În limita alocațiilor bugetare							Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Tineretului și Sportului	Activități de tineret coordonate	Număr car coc activ
73	Acordarea suportului logistic și administrativ structurilor de tineret pentru organizarea activităților comunitare	100	100	100	100	100	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Administrației Publice Locale	Suport acordat structurilor de tineret	N org neguvt al con de tiner ber	

5.2. Dezvoltarea capacităților instituționale de implementare a politicii de tineret

74	Formarea capacității instituțiilor de tineret de a derula eficient planificarea, comunicarea, managementul, monitorizarea și evaluarea politicii de tineret	300	300	300	300	300	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Sporirea cu 50% a numărului serviciilor calitative prestate tinerilor	N per ins di ge activ
75	Formarea continuă a specialiștilor în activitatea de tineret	200	200	200	200	200	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Existența specialiștilor calificați în activitatea de tineret	N spe in dome di
76	Încheierea acordurilor și a memorandumurilor internaționale în domeniul politicii de tineret	100	100	100	100	100	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Participarea largă a tinerilor la diferite programe naționale și internaționale de tineret	N acc memo interr dome de tine
77	Implementarea prevederilor	400	400	400	400	400	CCTM (2009-2011)	Ministerul Tineretului și Sportului	Participarea largă a tinerilor	Număr imple

	acordurilor și ale memorandumurilor din domeniul politicii de tineret semnate						anexa nr.10 programul VI	Sportului	la diferite programe naționale și internaționale de tineret	baza s
78	Promovarea programelor internaționale și a schimbului de experiență dintre organizațiile de tineret din țară și străinătate	200	200	100	100	100	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Participarea largă a tinerilor la diferite programe naționale și internaționale de tineret	Numi ben pr na inte
79	Consolidarea parteneriatelor cu organizațiile internaționale (Consiliul Europei, Comisia Europeană etc.)	100	100	100	100	100	CCTM (2009-2011) anexa nr.10 programul VI	Ministerul Tineretului și Sportului	Dezvoltarea politicilor de tineret din Republica Moldova	N ac imple baza a co
	Total pe obiectivul 5	1400	1400	1300	1300	1300				
	Total pentru 5 obiective	275218	137792	341192	142069	162524				

* CCTM (2009-2011) – Cadrul de cheltuieli pe termen mediu pe anii 2009-2011.